

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 10ης Ιουλίου 2014*

«Άρθρο 102 ΣΛΕΕ — Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως — Ισπανικές αγορές της ευρυζωνικής προσβάσεως στο Διαδίκτυο — Συμπίεση των περιθωρίων κέρδους — Άρθρο 263 ΣΛΕΕ — Έλεγχος νομιμότητας — Άρθρο 261 ΣΛΕΕ — Πλήρης δικαιοδοσία — Άρθρο 47 του Χάρτη — Αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας — Έλεγχος πλήρους δικαιοδοσίας — Ύψος του προστίμου — Αρχή της αναλογικότητας — Αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων»

Στην υπόθεση C-295/12 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 13 Ιουνίου 2012,

Telefónica SA, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία),

Telefónica de España SAU, με έδρα τη Μαδρίτη,

εκπροσωπούμενες από τους F. González Díaz και B. Holles, abogados,

αναιρεσείουσες,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους F. Castillo de la Torre, É. Gippini Fournier και C. Urraca Caviedes,

καθής πρωτοδίκως,

η **France Telecom España SA**, με έδρα το Pozuelo de Alarcón (Ισπανία), εκπροσωπούμενη από τους H. Brokelmann και M. Ganino, abogados,

η **Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo)**, με έδρα τη Μαδρίτη, εκπροσωπούμενη από τους L. Pineda Salido και I. Cámara Rubio, abogados,

η **European Competitive Telecommunications Association**, με έδρα το Wokingham (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους A. Salerno και B. Cortese, avvocati,

παρεμβαίνουσες πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby και C. Vajda (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 16ης Μαΐου 2013,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την αίτησή τους αναιρέσεως, η Telefónica SA και η Telefónica de España SAU (στο εξής, από κοινού: αναιρεσείουσες) ζητούν την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής (T-336/07, EU:T:2012:172, στο εξής: αναιρεσιβαλλομένη απόφαση), με την οποία το δικαστήριο αυτό απέρριψε την προσφυγή τους με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως C(2007) 3196 τελικό της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 2007, σχετικής με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 82 [ΕΚ] (υπόθεση COMP/38.784 — Wanadoo España κατά Telefónica) (στο εξής: επίδικη απόφαση), καθώς και το επικουρικό αίτημά τους περί ακυρώσεως ή μειώσεως του πρόστιμου που τους επιβλήθηκε με την απόφαση αυτήν.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 17

- 2 Η παράβαση διήρκεσε από τον Σεπτέμβριο του 2001 έως τον Δεκέμβριο του 2006. Την 1η Μαΐου 2004, ο κανονισμός 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων [81 ΕΚ] και [82 ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25), καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101 ΣΛΕΕ] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1).
- 3 Κατά συνέπεια, ο κανονισμός 17 είχε εφαρμογή στα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως μέχρι την 1η Μαΐου 2004, ημερομηνία κατά την οποία κατέστη εφαρμοστέος ο κανονισμός 1/2003. Επισημαίνεται πάντως ότι οι σχετικές διατάξεις του κανονισμού 1/2003 είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπες με τις διατάξεις του κανονισμού 17.
- 4 Το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 όριζε τα εξής:

«Η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει με απόφαση στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμο ύψους χιλίων μέχρις ενός εκατομμυρίου λογιστικών μονάδων, ή και ποσό μεγαλύτερο από αυτό, μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό του κύκλου εργασιών που επραγματοποιήθη κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο από μία των επιχειρήσεων οι οποίες έχουν συνεργήσει στην παράβαση, όταν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

- α) διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου [81] παράγραφος 1, [ΕΚ] ή του άρθρου [82 ΕΚ]

[...]

Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη, εκτός από την σοβαρότητα της παραβάσεως, και η διάρκειά της.»

- 5 Το άρθρο 17 του κανονισμού 17 προέβλεπε τα εξής:

«Επί των προσφυγών που ασκούνται εναντίον των αποφάσεων της Επιτροπής, οι οποίες ορίζουν πρόστιμο ή χρηματική ποινή, το Δικαστήριο αποφαινεται κατά πλήρη δικαιοδοσία κατά το άρθρο [229 ΕΚ]. Δύναται δε να άρει, να μειώσει ή να αυξήσει το πρόστιμο ή την χρηματική ποινή που επεβλήθη.»

Ο κανονισμός 1/2003

- 6 Το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλλει σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμα, σε περίπτωση που αυτές, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

- α) διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου [101 ΣΛΕΕ] ή του άρθρου [102 ΣΛΕΕ] ή

[...]

Για καθεμία από τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

[...]»

- 7 Το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 17 του κανονισμού 17, ορίζει τα εξής:

«Το Δικαστήριο διαθέτει πλήρη δικαιοδοσία για τον έλεγχο των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Το Δικαστήριο δύναται να καταργεί, να μειώνει ή να επαυξάνει τα πρόστιμα ή τις χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί.»

Οι κατευθυντήριες γραμμές του 1998

- 8 Οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΕΚΑΧ] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 1998) ορίζουν στο σημείο 1, Α, το οποίο αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, τα εξής:

«Α. Σοβαρότητα Για να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ο χαρακτήρας της ίδιας της παράβασης, ο πραγματικός της αντίκτυπος επί της αγοράς, εφόσον αυτός είναι δυνατό να εκτιμηθεί, καθώς και η έκταση της γεωγραφικής αγοράς αναφοράς. Με τον τρόπο αυτό οι παραβάσεις ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες και καθιερώνεται η διάκριση μεταξύ ελαφρών παραβάσεων, σοβαρών παραβάσεων και πολύ σοβαρών παραβάσεων.

— ελαφρές παραβάσεις:

[...]

Προβλεπόμενο ποσό: από 1 000 έως ένα εκατομμύριο [ευρώ].

— σοβαρές παραβάσεις:

[...]

Προβλεπόμενο ποσό: από ένα εκατομμύριο έως 20 εκατομμύρια [ευρώ].

— πολύ σοβαρές παραβάσεις:

Πρόκειται κατά βάση για οριζόντιους περιορισμούς, π.χ. συνασπισμούς επιχειρήσεων με σκοπό τον έλεγχο των τιμών ή τον επιμερισμό των αγορών βάσει ποσοστώσεων, ή για άλλου είδους πρακτικές οι οποίες πλήττουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, όπως είναι εκείνες οι οποίες αποσκοπούν στην όρθωση εμποδίων μεταξύ των εθνικών αγορών, ή για καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης εκ μέρους επιχειρήσεων που αναπτύσσουν δραστηριότητα υπό καθεστώς οιοονεί μονοπωλίου [...]

Προβλεπόμενο ποσό: άνω των 20 εκατομμυρίων [ευρώ].»

Το ιστορικό της διαφοράς και η επίδικη απόφαση

9 Το Γενικό Δικαστήριο συνόψισε το ιστορικό της διαφοράς ως εξής, στις σκέψεις 3 έως 29 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως:

«3 Στις 11 Ιουλίου 2003, η Wanadoo España SL (νυν France Telecom España SA) (στο εξής: France Telecom) υπέβαλε καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ισχυριζόμενη ότι το περιθώριο κέρδους μεταξύ των τιμών χονδρικής τις οποίες οι θυγατρικές της Telefónica εφάρμοζαν ως προς τους ανταγωνιστές τους για την χονδρική παροχή εντός της Ισπανίας υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο και των τιμών λιανικής τις οποίες εφάρμοζαν ως προς τους τελικούς χρήστες δεν ήταν επαρκές ώστε οι ανταγωνιστές της Telefónica να είναι σε θέση να την ανταγωνισθούν (αιτιολογική σκέψη 26 της [επίδικης] αποφάσεως).

[...]

6 Στις 4 Ιουλίου 2007, η Επιτροπή εξέδωσε την [επίδικη] απόφαση, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής.

7 Πρώτον, με την [επίδικη] απόφαση, η Επιτροπή επισήμανε τρεις σχετικές αγορές προϊόντων, ήτοι μια αγορά λιανικής και δύο αγορές χονδρικής παροχής υπηρεσιών υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο (αιτιολογικές σκέψεις 145 έως 208 της [επίδικης] αποφάσεως).

8 Η σχετική αγορά λιανικής περιλαμβάνει, κατά την [επίδικη] απόφαση, όλα τα μη διαφοροποιημένα προϊόντα υψηλής ταχύτητας, είτε παρέχονται μέσω ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line, ασύμμετρης ψηφιακής συνδρομητικής γραμμής) είτε μέσω κάθε άλλης τεχνολογίας, διατιθέμενα στο “ευρύ κοινό”, για ιδιωτική ή επαγγελματική χρήση. Αντιθέτως, δεν περιλαμβάνει τις υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο κατά παραγγελία, οι οποίες απευθύνονται κυρίως προς τους “μεγάλους πελάτες” (αιτιολογική σκέψη 153 της [επίδικης] αποφάσεως).

9 Όσον αφορά τις αγορές χονδρικής, η Επιτροπή επισήμανε ότι ήταν διαθέσιμες τρεις κύριες προσφορές χονδρικής, ήτοι μια προσφορά αναφοράς για την αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου, την οποία εμπορευόταν μόνον η Telefónica, μια περιφερειακή προσφορά χονδρικής

(GigADSL, στο εξής: περιφερειακό προϊόν χονδρικής), την οποία επίσης εμπορευόταν μόνον η Telefónica, και πλείονες εθνικές προσφορές χονδρικής, τις οποίες εμπορευόταν τόσο η Telefónica (ADSL-IP και ADSL-IP Total, στο εξής: εθνικό προϊόν [χονδρικής]) όσο και οι άλλοι επιχειρηματίες βάσει της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου και/ή του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής (αιτιολογική σκέψη 75 της [επίδικης] αποφάσεως).

[...]

- 14 Η Επιτροπή συνεπέρανε ότι οι σχετικές αγορές χονδρικής τις οποίες αφορά η [επίδικη] απόφαση περιλαμβάνουν το περιφερειακό και το εθνικό προϊόν χονδρικής πωλήσεως, εξαιρουμένων των υπηρεσιών χονδρικής μέσω καλωδίου και των υπηρεσιών πλην του ADSL (αιτιολογικές σκέψεις 6 και 208 της [επίδικης] αποφάσεως).
- 15 Οι σχετικές γεωγραφικές αγορές χονδρικής και λιανικής είναι, κατά την [επίδικη] απόφαση, εθνικών διαστάσεων (ισπανική επικράτεια) (αιτιολογική σκέψη 209 της [επίδικης] αποφάσεως).
- 16 Δεύτερον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Telefónica κατείχε δεσπόζουσα θέση και στις δύο σχετικές αγορές χονδρικής (αιτιολογικές σκέψεις 223 έως 242 της [επίδικης] αποφάσεως). Ως εκ τούτου, κατά το υπό εξέταση διάστημα, η Telefónica κατείχε το μονοπώλιο της παροχής του περιφερειακού προϊόντος χονδρικής και άνω του 84 % της αγοράς του εθνικού προϊόντος χονδρικής (αιτιολογικές σκέψεις 223 και 235 της [επίδικης] αποφάσεως). Κατά την [επίδικη] απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 243 έως 277), η Telefónica κατείχε δεσπόζουσα θέση και στην αγορά λιανικής.
- 17 Τρίτον, η Επιτροπή εξέτασε αν η Telefónica είχε καταχρασθεί τη δεσπόζουσα θέση της στις σχετικές αγορές (αιτιολογικές σκέψεις 278 έως 694 της [επίδικης] αποφάσεως). Συναφώς, η Επιτροπή έκρινε ότι η Telefónica είχε παραβεί το άρθρο [102 ΣΛΕΕ], επιβάλλοντας υπερβολικά υψηλές τιμές στους ανταγωνιστές της, υπό τη μορφή συμπίεσης των περιθωρίων κέρδους μεταξύ των τιμών λιανικής υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο οι οποίες εφαρμόζονταν ως προς το “ευρύ κοινό” στην Ισπανία και των τιμών χονδρικής υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, κατά το διάστημα μεταξύ του Σεπτεμβρίου του 2001 και του Δεκεμβρίου του 2006 (αιτιολογική σκέψη 694 της [επίδικης] αποφάσεως).

[...]

- 24 Τέταρτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, εν προκειμένω, επηρεάστηκε το μεταξύ κρατών μελών εμπόριο, δεδομένου ότι η τιμολογιακή πολιτική της Telefónica αφορούσε τις υπηρεσίες προσβάσεως στο Διαδίκτυο τις οποίες παρείχε ένας κατέχων δεσπόζουσα θέση επιχειρηματίας και οι οποίες κάλυπταν ολόκληρη την ισπανική επικράτεια, που αποτελεί σημαντικό μέρος της εσωτερικής αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 695 έως 697 της [επίδικης] αποφάσεως).
- 25 Για τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου, η Επιτροπή εφάρμοσε, στην [επίδικη] απόφαση, τη μεθοδολογία που εκτίθεται στις [κατευθυντήριες γραμμές του 1998].
- 26 Πρώτον, η Επιτροπή εκτίμησε τη σοβαρότητα και τον αντίκτυπο της παραβάσεως, καθώς και το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς. Κατ’ αρχάς, όσον αφορά τη σοβαρότητα της παραβάσεως, έκρινε ότι επρόκειτο για κατάφωρη κατάχρηση εκ μέρους μιας επιχειρήσεως κατέχουσας οιονεί μονοπωλιακή θέση, η οποία πρέπει να χαρακτηριστεί ως “πολύ σοβαρή”, υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών του 1998 (αιτιολογικές σκέψεις 739 έως 743 της [επίδικης] αποφάσεως). Στις αιτιολογικές σκέψεις 744 έως 750 της [επίδικης] αποφάσεως, η Επιτροπή διακρίνει, ιδίως, μεταξύ της υπό κρίση υποθέσεως και της αποφάσεως 2003/707/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Μαΐου 2003, σχετικά με διαδικασία δυνάμει του άρθρου [102 ΣΛΕΕ] (Υποθέσεις COMP/C 1/37.451, 37.578, 37.579 — Deutsche Telekom AG) (ΕΕ L 263, σ. 9, στο

εξής: απόφαση Deutsche Telekom), στην οποία η κατάχρηση της Deutsche Telekom, η οποία συνίστατο επίσης σε συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, δεν είχε χαρακτηριστεί ως “πολύ σοβαρή”, υπό την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών του 1998. Περαιτέρω, όσον αφορά τον αντίκτυπο της διαπιστωθείσας παραβάσεως, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της το ότι οι σχετικές αγορές είχαν σημαντική οικονομική αξία, ότι είχαν κρίσιμη λειτουργία στην εγκαθίδρυση της κοινωνίας των πληροφοριών και ότι ο αντίκτυπος της καταχρήσεως της Telefónica στην αγορά λιανικής υπήρξε σημαντικός (αιτιολογικές σκέψεις 751 και 753 της [επίδικης] αποφάσεως). Τέλος, όσον αφορά το μέγεθος της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, η Επιτροπή επισήμανε μεταξύ άλλων ότι η ισπανική αγορά της υψηλής ταχύτητας προσβάσεως στο Διαδίκτυο ήταν η πέμπτη σε μέγεθος αγορά υψηλής ταχύτητας προσβάσεως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι, μολονότι οι περιπτώσεις συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους περιορίζονταν κατ’ ανάγκη σε ένα μόνον κράτος μέλος, εμπόδιζε τους προερχομένους από άλλα κράτη μέλη επιχειρηματίες να διεισδύσουν σε μια ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 754 και 755 της [επίδικης] αποφάσεως).

- 27 Κατά την [επίδικη] απόφαση, για τον προσδιορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, ανερχόμενου σε 90 000 000 ευρώ, ελήφθη υπόψη ότι η σοβαρότητα της καταχρηστικής πρακτικής κατέστη σαφέστερη κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου και ιδίως μετά την έκδοση της αποφάσεως Deutsche Telekom (αιτιολογικές σκέψεις 756 και 757 της [επίδικης] αποφάσεως). Το αρχικό ποσό του προστίμου πολλαπλασιάστηκε με συντελεστή 1,25, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η σημαντική οικονομική δυνατότητα της Telefónica και για να διασφαλισθεί ότι το πρόστιμο θα έχει αρκούντως αποτρεπτικό χαρακτήρα, οπότε το αρχικό ποσό του προστίμου ανήλθε σε 112 500 000 ευρώ (αιτιολογική σκέψη 758 της [επίδικης] αποφάσεως).
- 28 Δεύτερον, δεδομένου ότι η παράβαση διήρκεσε από τον Σεπτέμβριο του 2001 έως τον Δεκέμβριο του 2006, ήτοι πέντε έτη και τέσσερις μήνες, η Επιτροπή προσαύξησε το αρχικό ποσό του προστίμου κατά 50 %. Ως εκ τούτου, το βασικό ποσό του προστίμου ανήλθε σε 168 750 000 ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 759 έως 761 της [επίδικης] αποφάσεως).
- 29 Τρίτον, βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, η Επιτροπή έκρινε ότι μπορούσε να γίνει δεκτή εν προκειμένω η ύπαρξη ορισμένων ελαφρυντικών περιστάσεων, δεδομένου ότι η παράβαση είχε διαπραχθεί τουλάχιστον από αμέλεια. Ως εκ τούτου το ποσό του προστίμου της Telefónica μειώθηκε κατά 10 %, οπότε το ποσό του προστίμου ανήλθε σε 151 875 000 ευρώ (αιτιολογικές σκέψεις 765 και 766 της [επίδικης] αποφάσεως).»

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

- 10 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου την 1η Οκτωβρίου 2007, οι αναιρεσείουσες άσκησαν προσφυγή με την οποία ζήτησαν την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως της Επιτροπής και, επικουρικώς, την ακύρωση ή τη μείωση του προστίμου που τους επέβαλε η Επιτροπή.
- 11 Προς στήριξη του κυρίου αιτήματός τους, οι αναιρεσείουσες προέβαλαν έξι λόγους ακυρώσεως, αφορώντες, αντιστοίχως, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, πλάνη περί τα πράγματα και περί το δίκαιο κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών χονδρικής, πλάνη περί τα πράγματα και περί το δίκαιο κατά τη διαπίστωση της δεσπόζουσας θέσεώς τους στις σχετικές αγορές, πλάνη περί τα πράγματα και περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του άρθρου [102 ΣΛΕΕ], όσον αφορά την συνιστώσα κατάχρηση συμπεριφορά τους, πλάνη περί τα πράγματα και/ή πλάνη κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τη συνιστώσα κατάχρηση συμπεριφορά τους και τον αντίθετο στον ανταγωνισμό αντίκτυπό της και, τέλος, *ultra vires* εφαρμογή του άρθρου [102 ΣΛΕΕ] και παραβίαση των αρχών της επικουρικότητας, της αναλογικότητας, της ασφάλειας δικαίου, της καλόπιστης συνεργασίας και της χρηστής διοικήσεως.

- 12 Προς στήριξη των επικουρικών αιτημάτων τους, οι αναιρεσείουσες προέβαλαν δύο λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος αφορούσε πλάνη περί τα πράγματα και περί το δίκαιο, καθώς και παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, και παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Ο δεύτερος λόγος, ο οποίος προβλήθηκε επικουρικότερα, αφορούσε πλάνη περί τα πράγματα και περί το δίκαιο και παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης, της εξατομικεύσεως των ποινών και της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου.
- 13 Με διατάξεις της 31ης Ιουλίου 2008 και της 28ης Φεβρουαρίου 2011 αντιστοίχως, επετράπη στην Asociación de usuarios de servicios bancarios (Ausbanc Consumo) (στο εξής: Ausbanc Consumo) και στη France Telecom, αφενός, καθώς και στη European Competitive Telecommunications Association (στο εξής: ECTA), αφετέρου, να παρέμβουν υπέρ της Επιτροπής.
- 14 Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε όλους τους λόγους ακυρώσεως αυτούς και την προσφυγή στο σύνολό της.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

- 15 Οι αναιρεσείουσες ζητούν από το Δικαστήριο:

— Κυρίως:

— να αναιρέσει, εν όλω ή εν μέρει, την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση·

— βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή του, να ακυρώσει, εν όλω ή εν μέρει, την επίδικη απόφαση·

— να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο βάσει του άρθρου 261 ΣΛΕΕ·

— να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο, λόγω της αδικαιολόγητης διάρκειας της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, και

— να καταδικάσει την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες τόσο στην παρούσα δίκη όσο και στη δίκη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στα δικαστικά έξοδα.

— Επικουρικώς, αν το στάδιο στο οποίο έχει φθάσει η εξέταση της υποθέσεως δεν το επιτρέπει:

— να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση και να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, προκειμένου αυτό να αποφανθεί υπό το πρίσμα των νομικών ζητημάτων που επέλυσε το Δικαστήριο·

— να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο δυνάμει του άρθρου 261 ΣΛΕΕ, και

— να καταδικάσει την Επιτροπή και τις παρεμβαίνουσες τόσο στην παρούσα δίκη όσο και στη δίκη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στα δικαστικά έξοδα.

— Εν πάση περιπτώσει, να επιτρέψει, δυνάμει του άρθρου 15 ΣΛΕΕ, την πρόσβαση στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά ή στη μαγνητοφώνηση της επ' ακροατηρίου συζήτησεως που διεξήχθη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Μαΐου 2011, καθώς και τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζήτησεως.

- 16 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως εν όλω ή εν μέρει απαράδεκτη ή να την απορρίψει ως αβάσιμη·
  - επικουρικώς, αν γίνει δεκτή η αίτηση αναιρέσεως, να απορρίψει εν πάση περιπτώσει την προσφυγή ακυρώσεως κατά της επίδικης αποφάσεως και
  - να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα.
- 17 Η Ausbanc Consumo ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να επικυρώσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση στο σύνολό της·
  - να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα και
  - να επιτρέψει, εν πάση περιπτώσει, δυνάμει του άρθρου 15 ΣΛΕΕ, την πρόσβαση στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά ή στη μαγνητοφώνηση της επ' ακροατηρίου συζητήσεως που διεξήχθη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Μαΐου 2011.
- 18 Η France Telecom ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της·
  - να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα τόσο της παρούσας δίκης όσο και της δίκης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και
  - να διεξαγάγει επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 19 Η ECTA ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·
  - να απορρίψει επίσης το επικουρικό αίτημα των αναιρεσειουσών με το οποίο ζητείται η ακύρωση ή η μείωση του προστίμου και
  - να καταδικάσει τις αναιρεσείουσες στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 20 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν δέκα λόγους αναιρέσεως κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 21 Κατ' αρχάς, πρέπει να εξετασθεί η ένσταση απαραδέκτου την οποία προέβαλε η Επιτροπή κατά της αιτήσεως αναιρέσεως στο σύνολό της, καθώς και κατά των αιτημάτων προσβάσεως στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά ή στη μαγνητοφώνηση της επ' ακροατηρίου συζητήσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, τα οποία υπέβαλαν οι αναιρεσείουσες και η Ausbanc Consumo.

Επί της ενστάσεως απαραδέκτου την οποία προέβαλε η Επιτροπή κατά της αιτήσεως αναιρέσεως στο σύνολό της

- 22 Η Επιτροπή προβάλλει το απαραδέκτο της αιτήσεως αναιρέσεως, επικαλούμενη τα ακόλουθα επιχειρήματα.
- 23 Πρώτον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η αίτηση αναιρέσεως είναι εξαιρετικά μακροσκελής και επαναληπτική και συχνά παραθέτει πλείονες λόγους αναιρέσεως σε κάθε σελίδα, οπότε η αίτηση αναιρέσεως φαίνεται να περιέχει πολλές εκατοντάδες λόγους αναιρέσεως, πράγμα το οποίο αποτελεί «ρεκόρ» στην ιστορία των ενδίκων διαφορών της Ένωσης.
- 24 Δεύτερον, με την αίτηση αναιρέσεως επιδιώκεται σχεδόν συστηματικά η εκ νέου εξέταση των πραγματικών περιστατικών, υπό το προπέτασμα επιχειρημάτων κατά τα οποία το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε «εσφαλμένο νομικό κριτήριο».
- 25 Τρίτον, οι λόγοι αναιρέσεως προβάλλονται πολύ συχνά υπό τη μορφή απλών δηλώσεων, χωρίς καμία αιτιολογία.
- 26 Τέταρτον, η Επιτροπή φρονεί ότι οι αναιρεσιδούσες, αφενός, βάλλουν συχνά κατά της επίδικης αποφάσεως και όχι κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, ότι, όταν οι αιτιάσεις αυτές αφορούν πράγματι την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση, δεν επισημαίνεται σχεδόν ποτέ ποια ακριβώς χωρία ή ποιες ακριβώς σκέψεις της φέρονται ότι ενέχουν πλάνη περί το δίκαιο.
- 27 Πέμπτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι της ήταν εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να ασκήσει τα δικαιώματά της άμυνας λόγω αιτήσεως αναιρέσεως με τόσο συγκεχυμένο και ακατανόητο περιεχόμενο και ζητεί ως εκ τούτου από το Δικαστήριο να κρίνει την αίτηση αναιρέσεως απαραδέκτη στο σύνολό της.
- 28 Επικουρικώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι, ακόμη και στις σπάνιες περιπτώσεις στις οποίες οι αναιρεσιδούσες θέτουν νομικό ζήτημα με την αίτηση αναιρέσεως, τα επιχειρήματά τους αντιβαίνουν προδήλως στη νομολογία του Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου, ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει τον αβάσιμο χαρακτήρα της αιτήσεως αναιρέσεως με αιτιολογημένη διάταξη.
- 29 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, από το άρθρο 256 ΣΛΕΕ και από το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και από το άρθρο 112, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου αυτού, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο ασκήσεως της αιτήσεως αναιρέσεως, προκύπτει ότι στην αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παρατίθενται με ακρίβεια τα βαλλόμενα στοιχεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν ειδικώς την αίτηση αυτή, επί ποινή απαραδέκτου της αιτήσεως αναιρέσεως ή του οικείου λόγου αναιρέσεως (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 426, και Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, C-280/08 P, EU:C:2010:603, σκέψη 24).
- 30 Ως εκ τούτου, δεν ανταποκρίνεται στις επιταγές αυτές και πρέπει να κριθεί απαραδέκτος λόγος αναιρέσεως του οποίου η επιχειρηματολογία δεν είναι αρκούντως σαφής και ακριβής ώστε να παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο του επί της νομιμότητας, ιδίως διότι τα ουσιώδη στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται ο λόγος αναιρέσεως δεν προκύπτουν κατά τρόπο αρκούντως συνεπή και κατανοητό από το περιεχόμενο της αιτήσεως αναιρέσεως, της οποίας η σχετική διατύπωση είναι ασαφής και διφορούμενη (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Thyssen Stahl κατά Επιτροπής, C-194/99 P, EU:C:2003:527, σκέψεις 105 και 106, καθώς και Arkema κατά Επιτροπής, C-520/09 P, EU:C:2011:619, σκέψη 61 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι έπρεπε να απορριφθεί ως προδήλως απαραδέκτη αίτηση αναιρέσεως στερούμενη συνεπούς δομής,

περιοριζόμενη στην προβολή γενικής φύσεως επιχειρημάτων και μη περιέχουσα ακριβή στοιχεία αφορώντα τις σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως τις φερόμενες ως πάσχουσες πλάνη περί το δίκαιο (βλ. διάταξη Weber κατά Επιτροπής, C-107/07 P, EU:C:2007:741, σκέψεις 26 έως 28).

- 31 Όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως που άσκησαν οι αναιρεσείουσες, διαπιστώνεται ότι, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, η αίτηση αυτή περιέχει μεγάλο αριθμό λόγων αναιρέσεως και επιχειρημάτων που πρέπει να θεωρηθούν ως απαράδεκτα. Εντούτοις, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως είναι απαράδεκτη στο σύνολό της. Πράγματι, ορισμένοι λόγοι που προβλήθηκαν στην αίτηση αναιρέσεως παραθέτουν με την απαιτούμενη ακρίβεια τα βαλλόμενα σημεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και εκθέτουν με επαρκή σαφήνεια τα προβαλλόμενα νομικά επιχειρήματα. Κατά συνέπεια, παρά τις πλημμέλειες που θα διαπιστωθούν κατωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου την οποία προέβαλε η Επιτροπή κατά της αιτήσεως αναιρέσεως στο σύνολό της.

Επί των αιτήσεων προσβάσεως στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά ή στη μαγνητοφώνηση της επ' ακροατηρίου συζήτησεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

- 32 Οι αναιρεσείουσες και η Ausbanc Consumo ζήτησαν την πρόσβαση, δυνάμει του άρθρου 15 ΣΛΕΕ, στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά ή στη μαγνητοφώνηση της επ' ακροατηρίου συζήτησεως που διεξήχθη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Μαΐου 2011.
- 33 Συναφώς, το άρθρο 169, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου ορίζει ότι τα αιτήματα της αναιρέσεως έχουν ως αντικείμενο την ολική ή μερική αναίρεση των κριθέντων με την απόφαση ή τη διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου, όπως αυτά εκτίθενται στο διατακτικό της.
- 34 Οι αιτήσεις προσβάσεως των αναιρεσείουσών και της Ausbanc Consumo δεν σκοπούν στην εν όλω ή εν μέρει ακύρωση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Επιπλέον, οι διάδικοι αυτοί δεν εξηγούν για ποιο λόγο επιθυμούν να έχουν πρόσβαση στα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά ή στη μαγνητοφώνηση της επ' ακροατηρίου συζήτησεως που διεξήχθη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Μαΐου 2011 ούτε κατά πόσον η ενδεχόμενη πρόσβαση στα έγγραφα αυτά θα μπορούσε να εξυπηρετήσει τα αιτήματά τους περί αναιρέσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και περί απορρίψεως της αιτήσεως αναιρέσεως αντιστοίχως.
- 35 Ως εκ τούτου, οι αιτήσεις προσβάσεως τις οποίες υπέβαλαν οι αναιρεσείουσες και η Ausbanc Consumo πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες.

Επί του επιχειρήματος που αφορά την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου παράβαση της υποχρεώσεώς του να ασκήσει έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας

- 36 Με το πέμπτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του να ασκήσει έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), όσον αφορά την εκτίμηση της καταχρήσεως δεσπίζουσας θέσεως και των αποτελεσμάτων της επί του ανταγωνισμού.
- 37 Επιπλέον, οι αναιρεσείουσες επαναλαμβάνουν πολλές φορές το επιχείρημα ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του να ασκήσει έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας όσον αφορά τη διαπίστωση της παραβάσεως, ιδίως στο πλαίσιο του δευτέρου και του τρίτου λόγου αναιρέσεως.
- 38 Καθόσον τα επιχειρήματα αυτά ταυτίζονται ή αλληλεπικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό, πρέπει να εξετασθούν από κοινού και πριν από τους άλλους λόγους αναιρέσεως.

- 39 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζονται τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των ενδίκων βοηθημάτων που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης προς διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στις επιχειρήσεις προς τις οποίες απευθύνεται απόφαση της Επιτροπής που τους επιβάλλει πρόστιμο λόγω παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού.
- 40 Η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης η οποία διατυπώνεται πλέον στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και η οποία αντιστοιχεί στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ (βλ. αποφάσεις Χαλκόρ κατά Επιτροπής, C-386/10 P, EU:C:2011:815, σκέψη 51, Otis κ.λπ., C-199/11, EU:C:2012:684, σκέψη 47, και Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-501/11 P, EU:C:2013:522, σκέψη 36).
- 41 Υπενθυμίζεται ότι, καίτοι, όπως επιβεβαιώνεται από το άρθρο 6, παράγραφος 3, ΣΕΕ, τα αναγνωρισμένα από την ΕΣΔΑ θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν τμήμα του δικαίου της Ένωσης ως γενικές αρχές, και το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη επιβάλλει να αναγνωρίζεται στα περιεχόμενα στον εν λόγω Χάρτη δικαιώματα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα τα οποία διασφαλίζονται από την ΕΣΔΑ η ίδια έννοια και η ίδια εμβέλεια με εκείνες που τους αποδίδει η εν λόγω Σύμβαση, η Σύμβαση αυτή δεν συνιστά, ενόσω η Ένωση δεν έχει προσχωρήσει σε αυτή, νομική πράξη τυπικώς ενταγμένη στην έννομη τάξη της Ένωσης (βλ. απόφαση Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2013:522, σκέψη 32).
- 42 Κατά πάγια νομολογία, το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει σύστημα δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων της Επιτροπής που αφορούν τις διαδικασίες εφαρμογής του άρθρου 102 ΣΛΕΕ το οποίο προσφέρει όλες τις εγγυήσεις που επιβάλλει το άρθρο 47 του Χάρτη (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Χαλκόρ κατά Επιτροπής, EU:C:2011:815, σκέψη 67, καθώς και Otis κ.λπ., EU:C:2012:684, σκέψεις 56 και 63). Το σύστημα αυτό δικαστικού ελέγχου συνίσταται στον κατ' άρθρο 263 ΣΛΕΕ έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων, ο οποίος είναι δυνατό να συμπληρωθεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 261 ΣΛΕΕ, από την άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας όσον αφορά τις κυρώσεις που προβλέπονται στους κανονισμούς.
- 43 Όσον αφορά τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων της Επιτροπής στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, το άρθρο 263 ΣΛΕΕ ορίζει, στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο του, ότι το Δικαστήριο ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων της Επιτροπής που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων και είναι προς τούτο αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως των Συνθηκών ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή τους ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Κατά το άρθρο 256 ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο ασκεί σε πρώτο βαθμό τον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων της Επιτροπής στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, όπως προβλέπει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ.
- 44 Ο έλεγχος αυτός νομιμότητας συμπληρώνεται από την άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας όσον αφορά τα πρόστιμα και τις χρηματικές ποινές που επιβάλλει η Επιτροπή λόγω παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ. Το άρθρο 17 του κανονισμού 17, το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003, ορίζει ότι το Δικαστήριο αποφαινεται με πλήρη δικαιοδοσία επί των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή έχει επιβάλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή, δυνάμενο όθεν να καταργήσει, να μειώσει ή να αυξήσει το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή που έχει επιβληθεί.
- 45 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο έλεγχος νομιμότητας καταλαμβάνει όλες τις αποφάσεις της Επιτροπής οι οποίες αφορούν τις διαδικασίες εφαρμογής του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, ενώ η έκταση της πλήρους δικαιοδοσίας την οποία προβλέπει το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003 περιορίζεται στα στοιχεία των αποφάσεων αυτών με τα οποία επιβάλλεται πρόστιμο ή χρηματική ποινή.

- 46 Καθόσον το πέμπτο σκέλος του πέμπτου λόγου ακυρώσεως αφορά στοιχεία της επίδικης αποφάσεως σχετικά με τη διαπίστωση της παραβάσεως, το επιχείρημα των αναιρεσειουσών το οποίο αφορά παράβαση της υποχρέωσης ασκήσεως ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη, πρέπει να εκληφθεί ότι αφορά την εν προκειμένω άσκηση από το Γενικό Δικαστήριο του ελέγχου νομιμότητας τον οποίο προβλέπει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ.
- 47 Κατ' ουσίαν, οι αναιρεσειούσες προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του να ασκήσει έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη, κατά την εκτίμηση της καταχρήσεως και των αποτελεσμάτων της επί του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, οι αναιρεσειούσες προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο ότι απέρριψε τα επιχειρήματά τους αφού διαπίστωσε την έλλειψη πρόδηλης πλάνης εκ μέρους της Επιτροπής, στις σκέψεις 211, 220, 223, 244, 251 και 263 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Οι αναιρεσειούσες προβάλλουν τρεις αιτιάσεις συναφώς.
- 48 Με την πρώτη αιτίαση, οι αναιρεσειούσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο άσκησε έλεγχο περιοριζόμενο στην πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως στοιχείων τα οποία δεν συνεπάγονταν πολύπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις.
- 49 Με τη δεύτερη αιτίαση, οι αναιρεσειούσες προβάλλουν ότι κακώς το Γενικό Δικαστήριο περιορίστηκε στον έλεγχο της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως προκειμένου να αποφύγει να εξετάσει αν οι αποδείξεις τις οποίες προσκόμισε η Επιτροπή στήριζαν τα συμπεράσματα τα οποία αυτή άντλησε από την εκ μέρους της εκτίμηση της πολύπλοκης οικονομικής καταστάσεως σύμφωνα με την απόφαση Επιτροπής κατά Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, σκέψη 39).
- 50 Με την τρίτη αιτίαση, οι αναιρεσειούσες προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υποχρεούται, ακόμη και όταν εξετάζει πολύπλοκα οικονομικά ζητήματα, να ασκεί έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, όπως έχει ερμηνευθεί με την απόφαση του ΕΔΔΑ A. Menarini Diagnostics S.r.l. κατά Ιταλίας της 27ης Σεπτεμβρίου 2011, (αριθ. 43509/08), στο πλαίσιο του οποίου το κριτήριο της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως δεν έχει καμία θέση.
- 51 Κατά τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η τήρηση του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ δεν αποκλείει, στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας, να επιβάλλεται «ποινή» πρώτα από διοικητική αρχή. Η τήρηση της εν λόγω διατάξεως επιτάσσει πάντως να υπόκειται σε μεταγενέστερο έλεγχο εκ μέρους δικαιοδοτικού οργάνου που έχει πλήρη δικαιοδοσία κάθε απόφαση διοικητικής αρχής η οποία δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ (ΕΔΔΑ, αποφάσεις Segame SA κατά Γαλλίας, αριθ. 4837/06 § 55, ΕΔΔΑ 2012, και A. Menarini Diagnostics κατά Ιταλίας, προμνησθείσα § 59).
- 52 Από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου προκύπτει επίσης ότι μεταξύ των χαρακτηριστικών ενός δικαιοδοτικού οργάνου πλήρους δικαιοδοσίας καταλέγεται η εξουσία μεταρρυθμίσεως κάθε σημείου της ληφθείσας αποφάσεως, είτε το σημείο αυτό αφορά πραγματικά περιστατικά είτε αφορά νομικά ζητήματα. Ένα τέτοιο όργανο πρέπει ιδίως να έχει αρμοδιότητα να εξετάσει όλα τα πραγματικά και νομικά ζητήματα που ασκούν επιρροή επί της διαφοράς της οποίας επιλαμβάνεται (βλ., μεταξύ άλλων, ΕΔΔΑ, απόφαση A. Menarini Diagnostics κατά Ιταλίας, προμνησθείσα § 59, καθώς και απόφαση Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2013:522, σκέψη 35).
- 53 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι ο έλεγχος νομιμότητας τον οποίο καθιερώνει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ συνεπάγεται ότι ο δικαστής της Ένωσης ασκεί έλεγχο, τόσο νομικό όσο και πραγματικό, των επιχειρημάτων που προέβαλαν οι αναιρεσειούσες κατά της επίδικης αποφάσεως και ότι έχει την εξουσία να εκτιμήσει τις αποδείξεις, να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση και να τροποποιήσει το ποσό των προστίμων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2013:522, σκέψη 38 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 54 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει τονίσει ότι, μολονότι η Επιτροπή έχει, όταν απαιτούνται πολύπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις, ευρεία διακριτική ευχέρεια σε οικονομικά ζητήματα, τούτο δεν σημαίνει ότι ο δικαστής της Ένωσης δεν πρέπει να ελέγχει την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία στοιχείων οικονομικής φύσεως. Πράγματι, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει, ειδικότερα, όχι μόνο να εξετάζει την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και να ελέγχει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να εκτιμηθεί μια πολύπλοκη κατάσταση και αν τεκμηριώνουν τα συμπεράσματα που συνάγονται από αυτά (αποφάσεις Επιτροπή κατά Tetra Laval, EU:C:2005:87, σκέψη 39, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, EU:C:2011:815, σκέψη 54, καθώς και Otis κ.λπ., EU:C:2012:684, σκέψη 59).
- 55 Η έλλειψη αυτεπάγγελτου ελέγχου του συνόλου της επίδικης απόφασεως δεν αντιβαίνει στην αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Η τήρηση της αρχής αυτής δεν προϋποθέτει οπωσδήποτε ότι το Γενικό Δικαστήριο, το οποίο σαφώς οφείλει να απαντά στους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και να ασκεί έλεγχο των πραγματικών και των νομικών ζητημάτων, υποχρεούται να προβαίνει αυτεπαγγέλτως σε πλήρη εκ νέου εξέταση της δικογραφίας (αποφάσεις Χαλκόρ κατά Επιτροπής, EU:C:2011:815, σκέψη 66, καθώς και Kone κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2013:696, σκέψη 32).
- 56 Ως εκ τούτου, ο δικαστής της Ένωσης πρέπει να προβαίνει στον έλεγχο νομιμότητας βάσει των στοιχείων που έχει προσκομίσει ο προσφεύγων προς στήριξη των προβαλλόμενων λόγων ακυρώσεως και δεν μπορεί να επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια την οποία έχει η Επιτροπή όσον αφορά την εκτίμηση των στοιχείων αυτών προκειμένου να παραιτηθεί της ασκήσεως εμπεριστατωμένου ελέγχου τόσο των νομικών όσο και των πραγματικών στοιχείων (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Χαλκόρ κατά Επιτροπής, EU:C:2011:815, σκέψη 62, καθώς και Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2013:522, σκέψη 37).
- 57 Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών αυτών, ο έλεγχος νομιμότητας τον οποίο προβλέπει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ ανταποκρίνεται στις επιταγές της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που διατυπώνεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, το οποίο αντιστοιχεί στο δίκαιο της Ένωσης προς το άρθρο 47 του Χάρτη (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Χαλκόρ κατά Επιτροπής, EU:C:2011:815, σκέψη 67, Otis κ.λπ., EU:C:2012:684, σκέψη 56, καθώς και Schindler Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2013:522, σκέψη 38).
- 58 Εν προκειμένω, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν απλώς και μόνον ένα γενικό επιχείρημα περί πλάνης περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε κατ' αυτές το Γενικό Δικαστήριο κατά την εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων τα οποία προσκόμισε η Επιτροπή, χωρίς να διευκρινίζουν τη φύση αυτής της ενδεχόμενης πλάνης, ιδίως σε σχέση με τις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως. Συγκεκριμένα, δεν προβάλλουν ειδικώς ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέλειψε να ελέγξει την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων έγινε επίκληση, την αξιοπιστία ή τη συνοχή τους και αν τα στοιχεία αυτά αποτελούσαν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων που έπρεπε να ληφθούν υπόψη για να εκτιμηθεί μια πολύπλοκη κατάσταση. Επιπλέον, δεν εξηγούν πώς το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ως προς τα συμπεράσματα τα οποία συνήγαγε στις σκέψεις 211, 220, 223, 244, 251 και 263 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και τη σχετική συλλογιστική.
- 59 Εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο της ασκήσεως του ελέγχου νομιμότητας τον οποίο προβλέπει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο δεν περιορίστηκε στην εξέταση της υπάρξεως πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως, αλλά πράγματι άσκησε εμπεριστατωμένο έλεγχο των νομικών και πραγματικών στοιχείων της επίδικης απόφασεως υπό το πρίσμα των λόγων ακυρώσεως που προέβησαν οι αναιρεσείουσες, εκπληρώνοντας ως εκ τούτου τις επιταγές ενός ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Χαλκόρ κατά Επιτροπής, EU:C:2011:815, σκέψη 82, καθώς και ΚΜΕ κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-272/09 P, EU:C:2011:810, σκέψη 109).

60 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα το επιχείρημα ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωση ασκήσεως ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας όσον αφορά τη διαπίστωση της παραβάσεως και το πέμπτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως.

Επί του πρώτου και του ενάτου λόγου αναιρέσεως, οι οποίοι αφορούν προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας

61 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας. Ο λόγος αυτός έχει τέσσερα σκέλη.

62 Ο ένατος λόγος αναιρέσεως τον οποίο προέβαλαν οι αναιρεσείουσες αφορά την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Λαμβανομένου υπόψη ότι ο λόγος αυτός επαναλαμβάνει σχεδόν επί λέξει μέρος των επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν στο πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, πρέπει να εξετασθούν από κοινού.

Επί του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως και επί του ενάτου λόγου αναιρέσεως, που αφορούν τη δυσανάλογα μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας

63 Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως και με τον ένατο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι η διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ήταν δυσανάλογα μεγάλη, πράγμα το οποίο συνιστά προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματός τους στην αποτελεσματική δικαστική προστασία εντός εύλογης προθεσμίας, το οποίο εγγυώνται τα άρθρα 47 του Χάρτη και 6 της ΕΣΔΑ.

64 Μολονότι οι αναιρεσείουσες ζητούν την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και, επικουρικώς, την αναίρεση της αποφάσεως αυτής, καθόσον επικύρωσε το πρόστιμο που τους επιβλήθηκε, ή τη μείωση του προστίμου αυτού, επισημαίνεται ότι, ελλείψει κάθε ενδείξεως περί του ότι η υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου επηρέασε την επίλυση της διαφοράς, η υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης δεν είναι δυνατό να έχει ως συνέπεια την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, εφόσον η υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης δεν έχει επηρεάσει την επίλυση της διαφοράς, η αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν θεραπεύει την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου παραβίαση της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (αποφάσεις *Gascogne Sack Deutschland* κατά Επιτροπής, C-40/12 P, EU:C:2013:768, σκέψεις 81 και 82, *Kendrion* κατά Επιτροπής, C-50/12 P, EU:C:2013:771, σκέψεις 82 και 83, καθώς και *Groupe Gascogne* κατά Επιτροπής, C-58/12 P, EU:C:2013:770, σκέψεις 81 και 82).

65 Εν προκειμένω, οι αναιρεσείουσες δεν παρέσχαν στο Δικαστήριο κανένα στοιχείο από το οποίο να διαφαίνεται ότι η υπέρβαση εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου της εύλογης διάρκειας της δίκης επηρέασε την επίλυση της διαφοράς της οποίας αυτό είχε επιληφθεί. Ιδίως, από την επιχειρηματολογία τους ότι η διάρκεια της διαδικασίας τους εμπόδισε να ασκήσουν αναίρεση πριν από την έκδοση της αποφάσεως *TeliaSonera Sverige* (C-52/09, EU:C:2011:83) δεν συνάγεται το συμπέρασμα ότι η διαφορά της οποίας επιλήφθηκε το Γενικό Δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση θα μπορούσε να επιλυθεί διαφορετικά.

66 Καθόσον οι αναιρεσείουσες ζητούν, επικουρικώς, από το Δικαστήριο να μειώσει το πρόστιμο που τους επιβλήθηκε, υπενθυμίζεται ότι η εκ μέρους δικαιοδοτικού οργάνου της Ένωσης παράβαση της υποχρέωσης την οποία υπέχει από το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη να εκδικάζει τις υποθέσεις που υποβάλλονται στην κρίση του εντός εύλογης προθεσμίας πρέπει να έχει ως συνέπεια την παροχή δικαιώματος ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, δεδομένου ότι τέτοια αγωγή αποτελεί αποτελεσματικό μέσο επανορθώσεως. Ως εκ τούτου, αίτημα προς αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε λόγω της υπερβάσεως, εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, της εύλογης διάρκειας της δίκης δεν μπορεί να προβληθεί απευθείας κατ' αναίρεση

ενώπιον του Δικαστηρίου, αλλά πρέπει να υποβληθεί στην κρίση του Γενικού Δικαστηρίου (αποφάσεις *Gascogne Sack Deutschland* κατά Επιτροπής, EU:C:2013:768, σκέψεις 86 έως 90, *Kendrion* κατά Επιτροπής, EU:C:2013:771, σκέψεις 91 έως 95, καθώς και *Groupe Gascogne* κατά Επιτροπής, EU:C:2013:770, σκέψεις 80 έως 84).

- 67 Το Γενικό Δικαστήριο, το οποίο είναι αρμόδιο δυνάμει του άρθρου 256, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και το οποίο επιλαμβάνεται αγωγής αποζημιώσεως, οφείλει να αποφανθεί επί της αγωγής αυτής σε δικαστικό σχηματισμό διαφορετικό εκείνου που αποφάνθηκε επί της ένδικης διαφοράς η διάρκεια της διαδικασίας επί της οποίας επικρίνεται (απόφαση *Groupe Gascogne* κατά Επιτροπής, EU:C:2013:770, σκέψη 90).
- 68 Στην υπό κρίση υπόθεση, το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως δεν περιέχει τα αναγκαία στοιχεία σχετικά με τη διεξαγωγή της διαδικασίας στον πρώτο βαθμό, ώστε να παράσχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να αποφανθεί επί του μη εύλογου χαρακτήρα της διάρκειας της εν λόγω διαδικασίας.
- 69 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως και ο ένατος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί του δευτέρου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά τη διαπίστωση του απαραδέκτου ορισμένων επιχειρημάτων που περιέχονταν στα παραρτήματα

- 70 Με το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες εκτιμούν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κρίνοντας, αφενός, στις σκέψεις 62 και 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα παραρτήματα του δικογράφου της προσφυγής και του υπομνήματος απαντήσεως λαμβάνονται υπόψη μόνο στο μέτρο που ενισχύουν ή συμπληρώνουν λόγους ακυρώσεως ή επιχειρήματα που προβλήθηκαν ρητώς στο κυρίως σώμα των δικογράφων των αναιρεσείουσών και, αφετέρου, στις σκέψεις 231, 250 και 262 της αποφάσεως αυτής, έκρινε απαράδεκτα, κατ' εφαρμογήν της προεκτεθείσας αρχής, ορισμένα επιχειρήματα τα οποία περιέχονταν στα παραρτήματα αυτά και αφορούσαν τον υπολογισμό της τελικής αξίας, τη μέση διάρκεια ζωής της πελατείας και τη διπλή καταχώριση πλειόνων θέσεων δαπανών.
- 71 Επισημαίνεται ότι, στις εν λόγω σκέψεις, το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε τον δικονομικό κανόνα ο οποίος υπομνήσθηκε στη σκέψη 58 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και στο άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, κατά τον οποίο τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η προσφυγή πρέπει να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπον συνεπή και κατανοητό, από το δικόγραφο της προσφυγής καθεαυτό, όπως υπογραμμίζει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 26 των προτάσεών του.
- 72 Όσον αφορά το επιχείρημα των αναιρεσείουσών ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί να απαιτεί από αυτές να περιλάβουν στο δικόγραφο της προσφυγής τους όλους τους υπολογισμούς που χρησιμεύουν ως βάση των επιχειρημάτων τους, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν προσδιορίζουν με την απαιτούμενη ακρίβεια ποια είναι η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε κατ' αυτές το Γενικό Δικαστήριο. Επομένως, το εν λόγω επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως.
- 73 Συνεπώς, το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει αβάσιμο και εν μέρει απαράδεκτο.

Επί του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά τη διαπίστωση του απαραδέκτου των επιχειρημάτων που αφορούσαν τη μη αναγκαιότητα λήψεως υπόψη των υποδομών εθνικής και περιφερειακής προσβάσεως

- 74 Με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 182 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά και προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας καθόσον έκρινε ότι δεν είχαν υποστηρίξει ότι δεν είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη τα προϊόντα χονδρικής για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων της συμπεριφοράς τους.
- 75 Διαπιστώνεται ότι το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές, όπως υπογραμμίζει και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 27 των προτάσεών του, δεδομένου ότι η επίκληση της μη αναγκαιότητας λήψεως υπόψη των προϊόντων χονδρικής από τις αναιρεσείουσες εντασσόταν σε μια ευρύτερη επιχειρηματολογία με την οποία ζητήθηκε από το Γενικό Δικαστήριο να εφαρμόσει τα κριτήρια που διατύπωσε το Δικαστήριο στην απόφαση Bronner (C-7/97, EU:C:1998:569), στο πλαίσιο καταχρηστικής αρνήσεως προμήθειας. Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 180 και 181 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η καταχρηστική συμπεριφορά η οποία προσάπτεται στις αναιρεσείουσες, η οποία συνίσταται σε συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, συνιστά αυτοτελή μορφή καταχρήσεως, διαφορετική από την άρνηση προμήθειας, οπότε τα κριτήρια που διατυπώθηκαν στην απόφαση Bronner (EU:C:1998:569) δεν είχαν εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση (απόφαση TeliaSonera Sverige, C-52/09, EU:C:2011:83, σκέψεις 55 έως 58).
- 76 Επομένως, το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελές.

Επί του τετάρτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας

- 77 Με το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας και παραβίασε το τεκμήριο αθωότητας, κρίνοντας, όσον αφορά ορισμένα επιχειρήματα τα οποία παρατίθενται στην επίδικη απόφαση και τα οποία δεν προέβαλε η Επιτροπή στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, ότι εναπόκειται στις αναιρεσείουσες να αποδείξουν ότι το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η Επιτροπή στην απόφασή της θα ήταν διαφορετικό αν είχαν απορριφθεί τα επιχειρήματα αυτά.
- 78 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα των αναιρεσειουσών συναφώς δεν περιέχουν ακριβή στοιχεία ως προς τις σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες ενδεχομένως πάσχουν πλάνη περί το δίκαιο.
- 79 Κατά συνέπεια και υπό το πρίσμα της πάγιας νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως το τέταρτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.
- 80 Κατόπιν των ανωτέρω, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος, εν μέρει αλυσιτελής και εν μέρει αβάσιμος και ο ένατος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς χονδρικής

- 81 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά τον ορισμό της σχετικής αγοράς χονδρικής. Η Επιτροπή, η ECTA, η France Telecom και η Ausbanc Consumo προβάλλουν ένσταση απαραδέκτου του λόγου αυτού.

- 82 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα με τα οποία ενισχύεται ο λόγος αυτός δεν επισημαίνουν με την απαιτούμενη ακρίβεια ποια είναι η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο, αλλά αποτελούνται από γενικές και αστήρικτες δηλώσεις αφορώσες κυρίως την παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας και την παράβαση των κανόνων που διέπουν το βάρος αποδείξεως, οπότε πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως.
- 83 Δεύτερον, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη, στη σκέψη 117 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η οποία αφορά σειρά πραγματικών εκτιμήσεων σχετικών με τις σημαντικές επενδύσεις τις οποίες προϋποθέτει η χρήση της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου.
- 84 Υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 256 ΣΛΕΕ και το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Κατά πάγια νομολογία, το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να διαπιστώνει και να εκτιμά τα πραγματικά περιστατικά και, κατ' αρχήν, να εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία που λαμβάνει υπόψη σε σχέση με τα περιστατικά αυτά. Επομένως, η ως άνω εκτίμηση δεν αποτελεί νομικό ζήτημα υποκείμενο στον έλεγχο του Δικαστηρίου, εκτός αν συντρέχει παραμόρφωση του περιεχομένου των στοιχείων αυτών (αποφάσεις Moser Baer India κατά Συμβουλίου, C-535/06 P, EU:C:2009:498, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και E.ON Energie κατά Επιτροπής, C-89/11 P, EU:C:2012:738, σκέψη 64).
- 85 Υπό το πρίσμα της νομολογίας αυτής, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η επιχειρηματολογία των αναιρεσειουσών περί των αναγκαίων επενδύσεων για τη χρήση της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου.
- 86 Τρίτον, οι αναιρεσείουσες αμφισβητούν τις πραγματικές εκτιμήσεις που παρατίθενται στις σκέψεις 115 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατόπιν των οποίων το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε, στη σκέψη 134 της εν λόγω αποφάσεως, στο συμπέρασμα ότι ορθώς η Επιτροπή απέκλεισε την αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου από τη σχετική εν προκειμένω αγορά. Ειδικότερα, οι αναιρεσείουσες θεωρούν εσφαλμένη την εκτίμηση ότι ένας επιχειρηματίας πρέπει να έχει ένα κρίσιμο μέγεθος προκειμένου να προβεί στις επαχθείς επενδύσεις που είναι αναγκαίες για τη χρήση της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου.
- 87 Τέταρτον, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως, επικυρώνοντας, στη σκέψη 123 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τη συλλογιστική της Επιτροπής ότι η δυνατότητα υποκαταστάσεως που είναι αναγκαία για τον ορισμό της σχετικής αγοράς πρέπει να υλοποιηθεί βραχυπρόθεσμα. Κατά τις αναιρεσείουσες, το Γενικό Δικαστήριο παρέβλεψε το γεγονός ότι το κριτήριο SSNIP («small but significant and non transitory increase in price», κριτήριο της μικρής αλλά σημαντικής και μη προσωρινής αυξήσεως των τιμών) πρέπει να εφαρμόζεται εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου.
- 88 Πέμπτον, οι αναιρεσείουσες βάλλουν κατά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο απέκλεισε την ύπαρξη ασύμμετρης δυνατότητας υποκαταστάσεως μεταξύ των προϊόντων χονδρικής.
- 89 Δεδομένου ότι τα επιχειρήματα αυτά βάλλουν κατά πραγματικών εκτιμήσεων του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως, να απορριφθούν ως απαράδεκτα.
- 90 Κατόπιν των ανωτέρω και όπως υπογραμμίζει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 12 των προτάσεών του, πρέπει να γίνει δεκτή η ένσταση απαραδέκτου την οποία προέβαλαν η Επιτροπή, η ECTA, η France Telecom και η Ausbanc Consumo, και να απορριφθεί ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως στο σύνολό του ως απαράδεκτος.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της δεσπόζουσας θέσεως

- 91 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσεύουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κατά τη διαπίστωση, στις σκέψεις 146 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, της προβαλλόμενης δεσπόζουσας θέσεως της Telefonía και των θυγατρικών της στις σχετικές αγορές. Ειδικότερα, οι αναιρεσεύουσες προσάπτουν στο Γενικό Δικαστήριο ότι στήριξε τη διαπίστωση της υπάρξεως δεσπόζουσας θέσεως στα μεγάλα μερίδια αγοράς τους εντός των σχετικών αγορών, ήτοι 100 % εντός της περιφερειακής αγοράς χονδρικής και 84 % εντός της εθνικής αγοράς χονδρικής, χωρίς να λάβει υπόψη τις πραγματικές ανταγωνιστικές πιέσεις τις οποίες υφίσταντο.
- 92 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τα επιχειρήματα που προέβησαν οι αναιρεσεύουσες προκειμένου να αποδείξουν την ύπαρξη ανταγωνιστικών πιέσεων στις σχετικές αγορές, στις σκέψεις 156, 157 και 160 έως 167 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, και διαπίστωση ότι καμία από αυτές δεν ήταν ικανή να κλονίσει την ύπαρξη της δεσπόζουσας θέσεως την οποία κατείχαν στις αγορές αυτές.
- 93 Στο μέτρο που, με τα επιχειρήματά τους, οι αναιρεσεύουσες επιδιώκουν να αμφισβητήσουν πραγματικές εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, πρέπει, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως, να απορριφθούν τα επιχειρήματα αυτά ως απαράδεκτα.
- 94 Επομένως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Επί του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας, παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της ασφάλειας δικαίου και της νομιμότητας, καθώς και παράβαση της νομολογίας Bronner (EU:C:1998:569)

- 95 Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσεύουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς διαπίστωσε ότι παρέβησαν το άρθρο 102 ΣΛΕΕ, ενώ δεν συνέτρεχαν τα στοιχεία που θεμελιώνουν καταχρηστική άρνηση παραδόσεως, όπως αυτά καθορίστηκαν από το Δικαστήριο στην απόφαση Bronner (EU:C:1998:569), και, ειδικότερα, η αναγκαιότητα λήψεως υπόψη του συντελεστή παραγωγής. Κατά τον τρόπο αυτόν, το Γενικό Δικαστήριο προσέβαλε το δικαίωμα ιδιοκτησίας των αναιρεσειουσών και παραβίασε τις αρχές της αναλογικότητας, της ασφάλειας δικαίου και της νομιμότητας.
- 96 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 75 της παρούσας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στις σκέψεις 180 και 181 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα κριτήρια που διατύπωσε το Δικαστήριο στην απόφαση Bronner (EU:C:1998:569) αφορούσαν καταχρηστική άρνηση προμήθειας. Η καταχρηστική συμπεριφορά η οποία προσάπτεται στις αναιρεσεύουσες, η οποία συνίσταται σε συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, συνιστά αυτοτελή μορφή καταχρήσεως, διαφορετική από την άρνηση προμήθειας (απόφαση TeliaSonera Sverige, EU:C:2011:83, σκέψη 56), στην οποία δεν έχουν εφαρμογή τα κριτήρια που διατυπώθηκαν στην απόφαση Bronner (EU:C:1998:569), και, ειδικότερα, η αναγκαιότητα λήψεως υπόψη του συντελεστή παραγωγής.
- 97 Οι αναιρεσεύουσες υποστηρίζουν επίσης ότι η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου να μην εφαρμόσει τα κριτήρια που διατυπώθηκαν στην απόφαση Bronner (EU:C:1998:569) συνεπάγεται προσβολή του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας και παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της ασφάλειας δικαίου και της νομιμότητας.
- 98 Ανεξαρτήτως του βασίμου των επιχειρημάτων αυτών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, οι αναιρεσεύουσες δεν τα προέβησαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

99 Κατά πάγια νομολογία, ισχυρισμός ο οποίος προβάλλεται το πρώτον κατά την ανααιρετική διαδικασία πρέπει να απορρίπτεται ως απαράδεκτος. Στο πλαίσιο της ανααιρετικής διαδικασίας, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται στην εξέταση της εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου εκτιμήσεως των ισχυρισμών που συζητήθηκαν ενώπιόν του. Εάν επιτρεπόταν σε διάδικο να προβάλλει για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου ισχυρισμό τον οποίον δεν προέβαλε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, τότε θα του παρείχετο η δυνατότητα να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, του οποίου η αρμοδιότητα κατ' αναίρεση είναι περιορισμένη, διαφορά με ευρύτερο περιεχόμενο από αυτήν την οποίαν εκδίκασε το Γενικό Δικαστήριο (απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2005:408, σκέψη 165 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

100 Κατά συνέπεια, όπως διαπιστώνει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 16 των προτάσεών του, τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

101 Κατόπιν των ανωτέρω, ο τέταρτος λόγος αναίρεσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του πέμπτου λόγου αναίρεσεως, ο οποίος αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της καταχρήσεως και των αποτελεσμάτων της επί του ανταγωνισμού

102 Με τον πέμπτο λόγο αναίρεσεως, οι ανααιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της καταχρήσεως και των αποτελεσμάτων της επί του ανταγωνισμού. Ο λόγος αυτός έχει έξι σκέλη.

103 Το πέμπτο σκέλος του πέμπτου αυτού λόγου αναίρεσεως έχει ήδη εξετασθεί και απορριφθεί ως αβάσιμο στη σκέψη 60 της παρούσας αποφάσεως.

Επί του πρώτου σκέλους του πέμπτου λόγου αναίρεσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του κριτηρίου της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους

104 Προς στήριξη του πρώτου σκέλους του πέμπτου λόγου αναίρεσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του κριτηρίου της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους, οι ανααιρεσείουσες συνοψίζουν απλώς και μόνον τα δύο κριτήρια της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους τα οποία εφάρμοσε η Επιτροπή, τις επικρίσεις που προέβαλαν συναφώς με το δικόγραφο της προσφυγής, καθώς και τις απαντήσεις που έδωσε το Γενικό Δικαστήριο.

105 Δεδομένου ότι οι ανααιρεσείουσες δεν επισημαίνουν συναφώς καμία πλάνη περί το δίκαιο στην οποία να έχει υποπέσει το Γενικό Δικαστήριο ούτε τις σκέψεις της ανααιρεσιβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες ενδεχομένως πάσχουν τέτοια πλάνη περί το δίκαιο, πρέπει, υπό το πρίσμα της πάγιας νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως, να απορριφθεί το πρώτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναίρεσεως ως απαράδεκτο.

Επί του δευτέρου σκέλους του πέμπτου λόγου αναίρεσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την επιλογή των συντελεστών παραγωγής χονδρικής

106 Με το δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου αναίρεσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την επιλογή των συντελεστών παραγωγής χονδρικής, οι ανααιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 200 έως 211 της ανααιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, εξέτασε κακώς την ύπαρξη συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους για έκαστο προϊόν χονδρικής χωριστά, χωρίς να λάβει υπόψη την εκ μέρους των εναλλακτικών επιχειρηματιών χρησιμοποίηση ενός βέλτιστου συνδυασμού προϊόντων χονδρικής, περιλαμβανομένης της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου, πράγμα το οποίο τους παρείχε τη δυνατότητα να μειώσουν το κόστος τους.

- 107 Όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, με τα επιχειρήματα αυτά, οι αναιρεσείουσες επιδιώκουν να βάλουν κατά των πραγματικών διαπιστώσεων του Γενικού Δικαστηρίου που αφορούν τον ορισμό των σχετικών αγορών και τη μη χρησιμοποίηση ενός τέτοιου βέλτιστου συνδυασμού από τους εναλλακτικούς επιχειρηματίες, ιδίως στις σκέψεις 202 και 210 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Οι αναιρεσείουσες προβάλλουν επίσης παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών, χωρίς να επισημαίνουν τα στοιχεία της δικογραφίας που παραμόρφωσε το Γενικό Δικαστήριο. Κατά συνέπεια, πρέπει, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως και όπως διαπιστώνει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 18 των προτάσεών του, να απορριφθεί το επιχείρημα αυτό ως απαράδεκτο.
- 108 Επιπλέον, αντιθέτως προς όσα προβάλλουν οι αναιρεσείουσες, το Γενικό Δικαστήριο δεν αντέστρεψε εσφαλμένως το βάρος αποδείξεως στη σκέψη 210 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αλλά επισήμανε απλώς ότι τα στοιχεία στα οποία η Επιτροπή στήριξε την απόφασή της και τα οποία δεν αμφισβήτησαν οι αναιρεσείουσες σκοπούν να αποδείξουν ότι οι εναλλακτικοί επιχειρηματίες δεν χρησιμοποιούσαν τέτοιο βέλτιστο συνδυασμό κατά το διάστημα που διήρκεσε η παράβαση.
- 109 Κατόπιν των ανωτέρω, το δεύτερο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.
- Επί του τρίτου και του τετάρτου σκέλους του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, τα οποία αφορούν πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση της μεθόδου των ΠΤΡ και της μεθόδου «ανά χρονικό διάστημα» που χρησιμοποίησε η Επιτροπή
- 110 Με το τρίτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση, στις σκέψεις 212 έως 232 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, της μεθόδου των ΠΤΡ την οποία εφάρμοσε η Επιτροπή στην επίδικη απόφαση.
- 111 Με το τέταρτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση, στις σκέψεις 233 έως 264 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, της μεθόδου «ανά χρονικό διάστημα» που εφάρμοσε η Επιτροπή στην απόφαση αυτή.
- 112 Συναφώς, από τη σκέψη 213 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι, κατά τον υπολογισμό της συμπίεσως των περιθωρίων κέρδους, η Επιτροπή υπολόγισε την κερδοφορία των αναιρεσειουσών χρησιμοποιώντας τις δύο αυτές μεθόδους, δηλαδή τη μέθοδο «ανά χρονικό διάστημα», καθώς και τη μέθοδο των ΠΤΡ την οποία πρότειναν οι αναιρεσείουσες, με σκοπό, μεταξύ άλλων, «να βεβαιωθεί ότι η μέθοδος την οποία πρότειν[αν οι αναιρεσείουσες] δεν θέτει υπό αμφισβήτηση το συμπέρασμα περί της υπάρξεως συμπίεσως των περιθωρίων κέρδους που απορρέει από την ανάλυση “ανά χρονικό διάστημα”».
- 113 Διαπιστώνεται ότι, χρησιμοποιώντας γενικά και αστήρικτα επιχειρήματα περί παραβιάσεως του τεκμηρίου αθωότητας και περί παραβάσεως της υποχρεώσεως της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, οι αναιρεσείουσες επιδιώκουν στην πραγματικότητα να επιτύχουν την εκ νέου εξέταση των δύο μεθόδων που εφάρμοσε η Επιτροπή για τον υπολογισμό της κερδοφορίας τους.
- 114 Από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να διαπιστώνει και να εκτιμά τα πραγματικά περιστατικά και, κατ' αρχήν, να εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία που λαμβάνει υπόψη σε σχέση με τα περιστατικά αυτά.
- 115 Κατά συνέπεια και όπως προτείνει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 18 των προτάσεών του, το τρίτο και το τέταρτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα.

Επί του έκτου σκέλους του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση των αποτελεσμάτων της συμπεριφοράς των αναιρεσειουσών στην αγορά λιανικής

- 116 Με το έκτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσειούσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση των αποτελεσμάτων της συμπεριφοράς τους στην αγορά λιανικής.
- 117 Οι αναιρεσειούσες υποστηρίζουν, στο πλαίσιο της πρώτης αιτιάσεως, ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέλειψε εσφαλμένως να λάβει υπόψη του τη μη αναγκαιότητα λήψεως υπόψη των συντελεστών παραγωγής κατά την εκ μέρους του εξέταση των αποτελεσμάτων της συμπεριφοράς στην αγορά λιανικής, παραβιάζοντας κατά τον τρόπο αυτόν τις γενικές αρχές που διατύπωσε το Δικαστήριο στην απόφαση *TeliaSonera Sverige* (EU:C:2011:83).
- 118 Η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, δεδομένου ότι στηρίζεται σε εσφαλμένη κατανόηση της σκέψεως 69 της αποφάσεως *TeliaSonera Sverige* (EU:C:2011:83), στην οποία το Δικαστήριο επισήμανε απλώς και μόνον ότι, κατά την εκτίμηση των αποτελεσμάτων της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους, η αναγκαιότητα λήψεως υπόψη του προϊόντος χονδρικής ενδέχεται να έχει σημασία, οπότε το Γενικό Δικαστήριο δεν ήταν υποχρεωμένο να εκτιμήσει ένα τέτοιο στοιχείο.
- 119 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο έκανε χρήση της εξουσίας του εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών στις σκέψεις 275 και 276 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διαπιστώνοντας ότι η Επιτροπή είχε αποδείξει, στην επίδικη απόφαση, την ύπαρξη πιθανών αποτελεσμάτων της συμπεριφοράς των αναιρεσειουσών στις σχετικές αγορές, ανεξαρτήτως της αναγκαιότητας ή μη λήψεως υπόψη των συντελεστών παραγωγής.
- 120 Με τη δεύτερη αιτίαση, οι αναιρεσειούσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εξετάσει αν το περιθώριο μεταξύ της τιμής χονδρικής των συντελεστών παραγωγής και τις τιμές λιανικής ήταν θετικό ή αρνητικό.
- 121 Όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η δεύτερη αυτή αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 99 της παρούσας αποφάσεως, καθόσον οι αναιρεσειούσες δεν την προέβαλαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.
- 122 Εξάλλου, η εν λόγω αιτίαση δεν επισημαίνει ποιες είναι οι σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες ενδεχομένως πάσχουν πλάνη περί το δίκαιο, οπότε πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη και υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως.
- 123 Με την τρίτη αιτίαση, οι αναιρεσειούσες υποστηρίζουν ότι, στη σκέψη 283 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε εσφαλμένως ως αλυσιτελή τα επιχειρήματά τους περί ελλείψεως αποδείξεως των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους στην αγορά.
- 124 Η τρίτη αυτή αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, δεδομένου ότι, αφενός, προς απόδειξη του καταχρηστικού χαρακτήρα πρακτικής όπως η συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, πρέπει το αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα που αυτή παράγει στην αγορά να υπάρχει, αλλά δεν πρέπει οπωσδήποτε να είναι συγκεκριμένο, καθόσον αρκεί η απόδειξη της εν δυνάμει υπάρξεως αντίθετου προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματος ικανού να αποκλείσει τους ανταγωνιστές που είναι τουλάχιστον εξίσου αποτελεσματικοί με την κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση (βλ. απόφαση *TeliaSonera Sverige*, EU:C:2011:83, σκέψη 64) και, αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε στη σκέψη 282 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την εκ μέρους του εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, ότι η Επιτροπή απέδειξε την ύπαρξη τέτοιων εν δυνάμει αποτελεσμάτων.

125 Κατόπιν των ανωτέρω, το έκτο σκέλος του πέμπτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί και, επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει επίσης να απορριφθεί, ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του έκτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση της απαγορεύσεως της υπερβάσεως εξουσίας καθώς και την παραβίαση των αρχών της επικουρικότητας, της αναλογικότητας, της ασφάλειας δικαίου, της καλόπιστης συνεργασίας και της χρηστής διοικήσεως

126 Με τον έκτο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβλεψε την απαγόρευση προς την Επιτροπή να ενεργεί καθ' υπέρβαση εξουσίας και παραβίασε τις αρχές της επικουρικότητας, της αναλογικότητας, της ασφάλειας δικαίου, της καλόπιστης συνεργασίας και της χρηστής διοικήσεως.

127 Το πρώτο σκέλος του λόγου αναιρέσεως αυτού αφορά πλάνη περί το δίκαιο στην οποία φέρεται ότι υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 289 έως 294 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την εξέταση της εκ μέρους της Επιτροπής παραβάσεως της απαγορεύσεως της υπερβάσεως εξουσίας.

128 Πρώτον, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως Bronner (EU:C:1998:569), κρίνοντας ότι η Επιτροπή ήταν αρμόδια να ρυθμίζει εκ των υστέρων τους σχετικούς με την τιμή όρους χρησιμοποίησε των μην αναγκαίων υποδομών. Η επιχειρηματολογία αυτή είναι αβάσιμη, δεδομένου ότι με αυτήν υποστηρίζεται κατ' ουσίαν ότι το άρθρο 102 ΣΛΕΕ είναι δυνατό να έχει εφαρμογή εντός του παρόντος πλαισίου αποκλειστικώς και μόνον όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις της αποφάσεως Bronner (EU:C:1998:569). Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 102 ΣΛΕΕ έχει γενική εφαρμογή που δεν είναι δυνατό να περιοριστεί, ιδίως και όπως ορθώς επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 293 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από το ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο έχει θεσπίσει ο νομοθέτης της Ένωσης ώστε να ρυθμίσει ex ante τις αγορές των τηλεπικοινωνιών.

129 Δεύτερον, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν διάφορα αστήρικτα επιχειρήματα αφορώντα την παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο, τη χρησιμοποίηση εννοιών «ρυθμιστικού χαρακτήρα» από την Επιτροπή ή ακόμη την αναρμοδιότητα της Επιτροπής για την εκ των υστέρων ρύθμιση των τιμών χρήσεων μη αναγκαίων υποδομών. Δεδομένου ότι τα επιχειρήματα αυτά δεν επισημαίνουν με την απαιτούμενη ακρίβεια ποια είναι η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία ενδεχομένως υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως.

130 Με το δεύτερο σκέλος του έκτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση, στις σκέψεις 296 έως 308 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, της παραβιάσεως των αρχών της επικουρικότητας, της αναλογικότητας και της ασφάλειας δικαίου από την Επιτροπή.

131 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η πρώτη αιτίαση των αναιρεσειουσών, η οποία αφορά την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως, δεδομένου ότι οι αναιρεσείουσες δεν επισημαίνουν τις σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες ενδεχομένως πάσχουν πλάνη περί το δίκαιο.

132 Σύμφωνα με τη δεύτερη αιτίαση, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 306 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου δεχόμενο ότι συμπεριφορά σύμφωνη προς το κανονιστικό πλαίσιο είναι δυνατό να συνιστά παράβαση του άρθρου 102 ΣΛΕΕ.

- 133 Η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, δεδομένου ότι, όπως ορθώς υποστηρίζουν η Επιτροπή, η ECTA και η France Telecom, το γεγονός ότι η συμπεριφορά μιας επιχειρήσεως είναι σύμφωνη προς ένα ρυθμιστικό πλαίσιο δεν συνεπάγεται ότι η συμπεριφορά αυτή είναι σύμφωνη προς το άρθρο 102 ΣΛΕΕ.
- 134 Με την τρίτη αιτίαση, η οποία αφορά παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας, οι αναιρεσείουσες εκτιμούν ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 299 έως 304 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παραμόρφωσε προδήλως τα επιχειρήματά τους και αγνόησε την ταύτιση των σκοπών που επιδιώκουν το δίκαιο του ανταγωνισμού και το ρυθμιστικό πλαίσιο. Λαμβανομένης υπόψη της εν λόγω ταύτισεως σκοπών, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να ελέγξει αν η επέμβαση της Επιτροπής βάσει του δικαιού του ανταγωνισμού συμβιβαζόταν με τους σκοπούς που επιδιώκει η επιτροπή της ισπανικής αγοράς τηλεπικοινωνιών (Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones, στο εξής: CMT), εντός του εν λόγω ρυθμιστικού πλαισίου.
- 135 Η τρίτη αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτη, στο μέτρο που αφορά παραμόρφωση των επιχειρημάτων των αναιρεσείουσών, δεδομένου ότι οι αναιρεσείουσες δεν επισημαίνουν ποια επιχειρήματα παραμόρφωσε το Γενικό Δικαστήριο, και εν μέρει ως αβάσιμη, στο μέτρο που αφορά παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας, δεδομένου ότι η εφαρμογή του άρθρου 102 ΣΛΕΕ από την Επιτροπή δεν εξαρτάται από προηγούμενη εξέταση των ενεργειών των εθνικών αρχών.
- 136 Με το τρίτο σκέλος του έκτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κρίνοντας, στις σκέψεις 309 έως 315 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή δεν είχε παραβιάσει τις αρχές της καλόπιστης συνεργασίας και της χρηστής διοικήσεως.
- 137 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 313 και 314 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παραμόρφωσε τα επιχειρήματά τους, καθόσον δεν προσήψαν στην Επιτροπή ότι δεν συμβουλευθήκε τη CMT επί της ανακοινώσεως των αιτιάσεων, αλλά ότι δεν ενήργησε λαμβάνοντας υπόψη όλα τα αναγκαία πραγματικά στοιχεία και σε συνεργασία με τη CMT.
- 138 Το τρίτο σκέλος αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, δεδομένου ότι, όπως υπογραμμίζει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 41 των προτάσεών του, οι αναιρεσείουσες δεν επισημαίνουν ποια είναι τα στοιχεία τα οποία παραμόρφωσε ή τα σφάλματα ως προς την ανάλυση στα οποία υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο.
- 139 Κατόπιν όλων των ανωτέρω, ο έκτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του εβδόμου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003

- 140 Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003. Ο λόγος αυτός έχει δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του εβδόμου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της νομιμότητας των ποινών

- 141 Με το πρώτο σκέλος του εβδόμου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της νομιμότητας των ποινών τις οποίες κατοχυρώνουν το άρθρο 7 της ΕΣΔΑ και το άρθρο 49 του Χάρτη, κρίνοντας ότι ορθώς η Επιτροπή τους επέβαλε πρόστιμο λόγω της πρακτικής της συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους. Οι αναιρεσείουσες προβάλλουν τέσσερις αιτιάσεις συναφώς.
- 142 Στο πλαίσιο της πρώτης αιτιάσεως, τιλοφορούμενης «ύπαρξη σαφών και προβλέψιμων προηγούμενων», οι αναιρεσείουσες απλώς και μόνο συνοψίζουν το περιεχόμενο των σκέψεων 357 έως 368 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να επισημαίνουν ποια είναι η πλάνη στην οποία ενδεχομένως υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο. Κατά συνέπεια, πρέπει, υπό το πρίσμα της πάγιας νομολογίας η οποία υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως, να απορριφθεί η πρώτη αυτή αιτίαση ως απαράδεκτη.
- 143 Στο πλαίσιο της δεύτερης αιτιάσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν απλώς και μόνον ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε τις αρχές της νομιμότητας των ποινών και της ασφάλειας δικαίου, κρίνοντας, στη σκέψη 357 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η Επιτροπή, κατά την άσκηση της εξουσίας της εκτιμήσεως, αποφασίζει αν είναι σκόπιμο να επιβάλει πρόστιμο, εντός του συγκεκριμένου πλαισίου εκάστης υποθέσεως.
- 144 Καθόσον αφορά την παράβαση των άρθρων 6 και 7 της ΕΣΔΑ, η δεύτερη αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 99 της παρούσας αποφάσεως, δεδομένου ότι οι αναιρεσείουσες δεν προέβαλαν το επιχείρημα αυτό ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.
- 145 Καθόσον οι αναιρεσείουσες επικαλούνται τις αρχές της νομιμότητας των ποινών και της ασφάλειας δικαίου, η εν λόγω αιτίαση πρέπει ωσαύτως να απορριφθεί ως απαράδεκτη, δεδομένου ότι οι αναιρεσείουσες δεν στηρίζουν την επιχειρηματολογία τους εξηγώντας για ποιο λόγο οι αρχές αυτές στερούν από την Επιτροπή τη διακριτική ευχέρειά της όταν αποφασίζει να επιβάλει πρόστιμο λόγω παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού.
- 146 Στο πλαίσιο της τρίτης αιτιάσεως, οι αναιρεσείουσες εκτιμούν ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σκέψεις 360 και 361 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο διαπιστώνοντας ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής 88/518/ΕΟΚ, της 18ης Ιουλίου 1988, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [102 ΣΛΕΕ] (IV/30.178 — Napier Brown — British Sugar) (ΕΕ L 284, σ. 41), και Deutsche Telekom συνιστούν προηγούμενα τα οποία διευκρινίζουν τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 102 ΣΛΕΕ στις πρακτικές συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους. Κατ' ουσίαν, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι οι εν λόγω αποφάσεις δεν συνιστούν σαφή και προβλέψιμα προηγούμενα, οπότε δεν ήταν ευλόγως σε θέση να προβλέψουν την ερμηνεία του άρθρου 102 ΣΛΕΕ την οποία υιοθέτησε η Επιτροπή στην επίδικη απόφαση.
- 147 Υπενθυμίζεται ότι οι αρχές της νομιμότητας των ποινών και της ασφάλειας δικαίου δεν μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι απαγορεύουν τη σταδιακή διασαφήνιση των κανόνων της ποινικής ευθύνης, ενδέχεται όμως να αντιτίθενται στην αναδρομική εφαρμογή νέας ερμηνείας ενός κανόνα που ορίζει παράβαση (απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2005:408, σκέψη 217).
- 148 Τούτο συμβαίνει, ιδίως, όταν πρόκειται για νομολογιακή ερμηνεία της οποίας το αποτέλεσμα δεν μπορούσε ευλόγως να προβλεφθεί κατά τον χρόνο τελέσεως της παραβάσεως, ιδίως λόγω της ερμηνείας την οποία δεχόταν κατά το διάστημα εκείνο η σχετική με την επίμαχη νομοθετική διάταξη νομολογία (βλ. απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2005:408, σκέψη 218 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 149 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ερμηνεία την οποία υιοθέτησε η Επιτροπή στην επίδικη απόφαση, κατά την οποία μια πρακτική συμπίεσως των περιθωρίων κέρδους αντιβαίνει στο άρθρο 102 ΣΛΕΕ, ήταν ευλόγως προβλέψιμη κατά τον χρόνο τελέσεως της παραβάσεως. Η προβλεψιμότητα αυτή απέρρευε από τις αποφάσεις 88/518 (Narrier Brown) και Deutsche Telekom καθώς και από τα προβλέψιμα αρνητικά αποτελέσματα τα οποία έχει μια πρακτική συμπίεσως των περιθωρίων κέρδους επί του ανταγωνισμού, όπως ορθώς υπογραμμίζει το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 358 έως 362 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 150 Εξάλλου, στο μέτρο που η τρίτη αυτή αιτίαση στηρίζεται στην απόφαση Bronner (EU:C:1998:569), υπενθυμίζεται ότι η καταχρηστική συμπεριφορά η οποία προσάπτεται στις αναιρεσεύουσες, η οποία συνίσταται σε συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, συνιστά αυτοτελή μορφή καταχρήσεως, διαφορετική από την άρνηση προμήθειας, στην οποία δεν έχουν εφαρμογή τα κριτήρια που διατυπώθηκαν στην απόφαση Bronner (EU:C:1998:569), όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 75 της παρούσας αποφάσεως.
- 151 Ως εκ τούτου, η τρίτη αυτή αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 152 Με την τέταρτη αιτίαση, οι αναιρεσεύουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε εσφαλμένως στο συμπέρασμα ότι η μεθοδολογία την οποία χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να κρίνει αν υπήρξε συμπίεση των περιθωρίων κέρδους στηριζόταν ευλόγως σε σαφή και προβλέψιμα προηγούμενα. Ειδικότερα, οι αναιρεσεύουσες επικρίνουν τη συλλογιστική που αναπτύχθηκε στις σκέψεις 363 έως 369 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατόπιν της οποίας το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε ότι η μεθοδολογία την οποία χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να κρίνει αν υπήρξε συμπίεση των περιθωρίων κέρδους ήταν προβλέψιμη.
- 153 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αναιρεσεύουσες, κατ' ουσίαν, βάλλουν κατά της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών η οποία αφορά την προβλεψιμότητα της μεθοδολογίας την οποία χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να κρίνει αν υπήρξε συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, οπότε η τέταρτη αυτή αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως.
- 154 Κατόπιν των ανωτέρω, το πρώτο σκέλος του εβδόμου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.
- Επί του δευτέρου σκέλους του εβδόμου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά τον χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς τους ως παραβάσεως τελεσθείσας εκ προθέσεως ή από βαριά αμέλεια
- 155 Με το δεύτερο σκέλος του εβδόμου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσεύουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά τον χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς τους ως παραβάσεως τελεσθείσας εκ προθέσεως ή από βαριά αμέλεια, υπό την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003.
- 156 Όσον αφορά το ζήτημα αν οι παραβάσεις τελέσθηκαν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας και, αν μπορεί, για τον λόγο αυτό, να επιβληθεί πρόστιμο δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 17 ή του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η εν λόγω προϋπόθεση πληρούται όταν η επιχείρηση δεν είναι δυνατό να αγνοεί ότι οι ενέργειές της είναι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό, ανεξαρτήτως του αν είχε ή όχι επίγνωση της παραβάσεως των περί ανταγωνισμού κανόνων της Συνθήκης (βλ. απόφαση Deutsche Telekom κατά Επιτροπής, EU:C:2010:603, σκέψη 124 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 157 Οι αναιρεσεύουσες προβάλλουν δύο αιτιάσεις προς στήριξη του δευτέρου σκέλους του εβδόμου λόγου αναιρέσεως.

- 158 Με την πρώτη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι δεν ήταν σε θέση να προβλέψουν τον αντίθετο στον ανταγωνισμό χαρακτήρα της συμπεριφοράς τους, λόγω της ελλείψεως προβλεψιμότητας, αφενός, του ορισμού της σχετικής αγοράς τον οποίο δέχθηκε η Επιτροπή και, αφετέρου, της αντίθετης προς τον ανταγωνισμό φύσεως της πολιτικής τιμών τους.
- 159 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι οι αναιρεσείουσες βάλλουν κατ' ουσίαν κατά της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών η οποία αφορά την προβλεψιμότητα του ορισμού της σχετικής αγοράς, οπότε η πρώτη αυτή αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως.
- 160 Όσον αφορά την αντίθετη στον ανταγωνισμό φύση της πολιτικής τιμών τους, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι δεν μπορούσαν να προβλέψουν την ενέργεια της Επιτροπής βάσει του άρθρου 102 ΣΛΕΕ, λαμβανομένου υπόψη του ελέγχου και της επεμβάσεως της εθνικής ρυθμιστικής αρχής στις δραστηριότητές τους.
- 161 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ενέργεια της Επιτροπής βάσει του άρθρου 102 ΣΛΕΕ δεν εξαρτάται, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 135 της παρούσας αποφάσεως, από την εξέταση των επεμβάσεων των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και, ως εκ τούτου, είναι ανεξάρτητη από τις επεμβάσεις αυτές. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι αναιρεσείουσες δεν μπορούν να προβάλλουν έλλειψη προβλεψιμότητας της ενέργειας της Επιτροπής λόγω των επεμβάσεων των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, οπότε το επιχείρημα αυτό της πρώτης αιτιάσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 162 Οι αναιρεσείουσες βάλλουν επίσης κατά της σκέψεως 341 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο έλεγχος της εθνικής ρυθμιστικής αρχής στηριζόταν σε εκτιμήσεις ex ante και όχι στο πραγματικό ιστορικό κόστος των αναιρεσειουσών, οπότε ο εν λόγω έλεγχος δεν μπορούσε να εμποδίσει τις αναιρεσείουσες να προβλέψουν ότι η πολιτική τους τιμών είχε αντίθετο προς τον ανταγωνισμό χαρακτήρα.
- 163 Δεδομένου ότι οι αναιρεσείουσες δεν καταδεικνύουν πώς αυτή η πραγματική διαπίστωση του Γενικού Δικαστηρίου παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά, τα επιχειρήματά τους συναφώς πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως.
- 164 Με τη δεύτερη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες βάλλουν κατά της απορρίψεως, από το Γενικό Δικαστήριο, του επιχειρήματός τους ότι οι ενέργειες της CMT ήταν δυνατό να δημιουργήσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη περί του ότι οι τιμολογιακές πρακτικές τους ήταν σύμφωνες προς το άρθρο 102 ΣΛΕΕ.
- 165 Όπως υπογραμμίζει η France Telecom, δεδομένου ότι τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες στο πλαίσιο της δεύτερης αυτής αιτιάσεως βάλλουν κατά των πραγματικών εκτιμήσεων στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 349 έως 351 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτα, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως.
- 166 Κατά συνέπεια, το δεύτερο σκέλος του εβδόμου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.
- 167 Κατόπιν των ανωτέρω, ο έβδομος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του ογδού λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά τον υπολογισμό του προστίμου

168 Με τον όγδοο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος έχει τρία σκέλη, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά τον υπολογισμό του προστίμου.

Επί του πρώτου σκέλους του ογδού λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά τον χαρακτηρισμό της συμπεριφοράς των αναιρεσείουσών

169 Με το πρώτο σκέλος του ογδού λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, χαρακτηρίζοντας τη συμπεριφορά τους ως «πολύ σοβαρή παράβαση» και προβάλλουν τέσσερις αιτιάσεις συναφώς.

170 Με την πρώτη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κατά τον χαρακτηρισμό της φύσεως της παραβάσεως υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών του 1998.

171 Στο πλαίσιο της πρώτης αιτιάσεως αυτής, οι αναιρεσείουσες επισημαίνουν ειδικώς μόνον τη σκέψη 386 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στην οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα ότι ο χαρακτηρισμός της παραβάσεως ως «σοβαρής», τον οποίο δέχθηκε η Επιτροπή στην απόφαση Deutsche Telekom, έπρεπε να εφαρμοσθεί ως προς τη συμπεριφορά των αναιρεσείουσών, τουλάχιστον μέχρι τη δημοσίευση, στις 14 Οκτωβρίου 2003, της αποφάσεως αυτής στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, υπενθυμίζοντας ότι η πρακτική που εφαρμόζει η Επιτροπή με τις αποφάσεις της δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νομικό πλαίσιο για τα πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού.

172 Συναφώς, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο στην εν λόγω σκέψη 386, δεδομένου ότι μια κατάχρηση θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως «κατάφωρη» και, κατά συνέπεια, ως «πολύ σοβαρή παράβαση» μόνο με γνώμονα τις προηγούμενες αποφάσεις, πράγμα το οποίο προκύπτει τόσο από τις κατευθυντήριες γραμμές του 1998 όσο και από την επίδικη απόφαση.

173 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο, δεδομένου ότι η σκέψη 386 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, πρέπει να εξετασθεί μαζί με τη σκέψη 383 της εν λόγω αποφάσεως, η οποία παραπέμπει στις σκέψεις 353 έως 368 της ίδιας αποφάσεως, στις οποίες το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι υπήρχαν προηγούμενα τα οποία δικαιολογούσαν τον χαρακτηρισμό της καταχρήσεως ως κατάφωρης.

174 Κατά συνέπεια, η πρώτη αυτή αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, καθόσον αφορά τη σκέψη 386 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, και ως απαράδεκτη κατά τα λοιπά, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως, στο μέτρο που οι αναιρεσείουσες δεν επισημαίνουν ποιες είναι οι σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες πάσχουν ενδεχομένως πλάνη περί το δίκαιο.

175 Με τη δεύτερη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες βάζουν κατά των πραγματικών εκτιμήσεων στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά τα συγκεκριμένα αποτελέσματα αποκλεισμού στην αγορά λιανικής και τη ζημία που υπέστησαν οι καταναλωτές.

176 Όπως υποστηρίζουν η France Telecom και η Επιτροπή, δεδομένου ότι η δεύτερη αυτή αιτίαση βάλλει κατά πραγματικών εκτιμήσεων στις οποίες προέβη το Γενικό Δικαστήριο, πρέπει, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως, να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

- 177 Με την τρίτη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, στη σκέψη 413 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κρίνοντας ότι η συμπεριφορά τους μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «πολύ σοβαρή», ενώ η επίμαχη γεωγραφική αγορά περιοριζόταν στην ισπανική επικράτεια. Οι αναιρεσείουσες επικαλούνται, συναφώς, παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, δεδομένου ότι με τις αποφάσεις της Επιτροπής, της 16ης Ιουλίου 2003, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [102 ΣΛΕΕ] (υπόθεση COMP/38.233 — Wanadoo Interactive, στο εξής: απόφαση Wanadoo), και Deutsche Telekom έγινε δεκτός ο χαρακτηρισμός της παραβάσεως ως «σοβαρής» για γεωγραφικές αγορές εκτάσεως μεγαλύτερης από την επίμαχη και συγκεκριμένα της γερμανικής και της γαλλικής επικράτειας.
- 178 Όπως ορθώς υπογραμμίζει η Επιτροπή, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κρίνοντας, στη σκέψη 413 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το γεγονός ότι η επίμαχη γεωγραφική αγορά περιορίζεται στην ισπανική επικράτεια δεν αποκλείει τον χαρακτηρισμό της παραβάσεως ως «πολύ σοβαρής». Απλώς και μόνον ο εκ μέρους της Επιτροπής χαρακτηρισμός, στις αποφάσεις Deutsche Telekom και Wanadoo, των επιμάχων παραβάσεων ως «σοβαρών», ενώ οι σχετικές γεωγραφικές αγορές ήταν πιο εκτεταμένες από την επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση, δεν είναι δυνατό να κλονίσει την εκτίμηση αυτή, δεδομένου ότι ο χαρακτηρισμός μιας παραβάσεως ως «σοβαρής» ή «πολύ σοβαρής» δεν εξαρτάται απλώς και μόνον από την έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, αλλά και, όπως ορθώς διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 413 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, από άλλα κριτήρια που χαρακτηρίζουν την παράβαση.
- 179 Κατά συνέπεια, η τρίτη αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 180 Με την τέταρτη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κρίνοντας ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να προσαρμόσει τον χαρακτηρισμό της παραβάσεως στα προ και στα μετά τη δημοσίευση της αποφάσεως Deutsche Telekom ή, τουλάχιστον, να εξηγήσει πώς έλαβε υπόψη τη διαφοροποιημένη σοβαρότητα της παραβάσεως κατά το υπό εξέταση διάστημα στο πλαίσιο του καθορισμού του αρχικού ποσού του προστίμου.
- 181 Το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο υπενθυμίζοντας, στη σκέψη 416 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου σε περίπτωση παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού, η Επιτροπή εκπληρώνει τη υποχρέωσή της αιτιολογήσεως όταν επισημαίνει στην απόφασή της τα στοιχεία εκτιμήσεως βάσει των οποίων υπολόγισε τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως, χωρίς να υποχρεούται να περιλάβει τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου (βλ. αποφάσεις Weig κατά Επιτροπής, C-280/98 P, EU:C:2000:627, σκέψεις 43 έως 46, Sarrío κατά Επιτροπής, C-291/98 P, EU:C:2000:631, σκέψεις 73 έως 76, και Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, EU:C:2002:582, σκέψεις 463 έως 464).
- 182 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο απορρίπτοντας, στη σκέψη 420 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την αιτίαση των αναιρεσειουσών περί εκ μέρους της Επιτροπής παραβάσεως της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, λόγω του ότι δεν έλαβε υπόψη τη διαφοροποιημένη σοβαρότητα της παραβάσεως και δεν διαχώρισε τη διάρκεια της παραβάσεως σε δύο περιόδους. Πράγματι, η Επιτροπή εκπλήρωσε την υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχει, διευκρινίζοντας, στις σκέψεις 739 έως 750 της επίδικης αποφάσεως, τους λόγους για τους οποίους χαρακτήρισε την παράβαση την οποία τέλεσαν οι αναιρεσείουσες ως «πολύ σοβαρή» καθ' όλη τη διάρκεια της παραβάσεως, ακόμη και αν η συμπεριφορά τους δεν είχε την ίδια σοβαρότητα καθ' όλο το διάστημα αυτό, και εξηγώντας συγχρόνως τις διαφορές μεταξύ της υποθέσεως Deutsche Telekom, στην οποία η παράβαση χαρακτηρίστηκε ως σοβαρή, και της παρούσας υποθέσεως.
- 183 Βεβαίως, θα ήταν ευκαταίω να έχει παραθέσει η Επιτροπή αιτιολογία στην επίδικη απόφαση η οποία να βαίνει πέραν των απαιτήσεων αυτών, παραθέτοντας ιδίως τα αριθμητικά στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η συνεκτίμηση της διαφοροποιημένης σοβαρότητας της παραβάσεως κατά τον καθορισμό

του αρχικού ποσού του προστίμου. Εντούτοις, η ευχέρεια αυτή δεν μεταβάλλει το εύρος των απαιτήσεων που απορρέουν από την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά την επίδικη απόφαση (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις Weig κατά Επιτροπής, EU:C:2000:627, σκέψη 47, Sargiό κατά Επιτροπής, EU:C:2000:631, σκέψη 77, καθώς και Corus UK κατά Επιτροπής, C-199/99 P, EU:C:2003:531, σκέψη 149).

184 Κατόπιν των ανωτέρω, το πρώτο σκέλος του ογδού λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους του ογδού λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της ίσης μεταχειρίσεως και της εξατομικεύσεως των ποινών και παράβαση της υποχρεώσεως ελέγχου της αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως

185 Το δεύτερο σκέλος του ογδού λόγου αναιρέσεως, το οποίο περιλαμβάνει τέσσερις αιτιάσεις, αφορά παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της ίσης μεταχειρίσεως και της εξατομικεύσεως των ποινών και παράβαση της υποχρεώσεως ελέγχου της αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως.

186 Με την τρίτη αιτίαση, η οποία πρέπει να εξετασθεί πρώτη, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή της εξατομικεύσεως των ποινών, μη ελέγχοντας αν το πρόστιμο είχε υπολογισθεί λαμβανομένης υπόψη της συγκεκριμένης καταστάσεως των αναιρεσειουσών.

187 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η τρίτη αυτή αιτίαση δεν επισημαίνει με την απαιτούμενη ακρίβεια ποια είναι η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία ενδεχομένως υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο ούτε ποιες είναι οι σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως οι οποίες ενδεχομένως πάσχουν πλάνη περί το δίκαιο, οπότε πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως.

188 Με την πρώτη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, παραγνωρίζοντας το γεγονός ότι τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις της Επιτροπής Deutsche Telekom και Wanadoo ήταν παρεμφερή προς εκείνα επί των οποίων εκδόθηκε η επίδικη απόφαση και ότι για τα περιστατικά εκείνα επιβλήθηκαν πρόστιμα δέκα φορές χαμηλότερα.

189 Όπως υπενθυμίζει το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 425 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένως ότι η πρακτική που έχει εφαρμόσει προηγουμένως η Επιτροπή με τις αποφάσεις της δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νομικό πλαίσιο για τα πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού και ότι αποφάσεις της Επιτροπής που αφορούν άλλες υποθέσεις έχουν μόνον ενδεικτικό χαρακτήρα όσον αφορά την ύπαρξη δυσμενών διακρίσεων (απόφαση Tomra Systems κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-549/10 P, EU:C:2012:221, σκέψη 104 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

190 Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι η Επιτροπή επέβαλε στο παρελθόν πρόστιμα συγκεκριμένου ύψους για ορισμένες κατηγορίες παραβάσεων δεν της στερεί τη δυνατότητα να επιβάλλει νέα υψηλότερα πρόστιμα, αν η επιβολή βαρύτερων κυρώσεων κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να διασφαλισθεί η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού της Ένωσης, την οποία ορίζει αποκλειστικώς ο κανονισμός 1/2003 (απόφαση Tomra Systems κ.λπ. κατά Επιτροπής, EU:C:2012:221, σκέψη 105 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

191 Συνεπώς, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 427 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, απέρριψε την επιχειρηματολογία που αφορά τη σύγκριση μεταξύ του προστίμου που επιβλήθηκε στις αναιρεσείουσες και των προστίμων που επέβαλε η Επιτροπή με άλλες αποφάσεις στον τομέα του ανταγωνισμού και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι εν προκειμένω δεν μπορεί να διαπιστωθεί παράβαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

- 192 Με τη δεύτερη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας, μη διαπιστώνοντας ότι το αρχικό ποσό του προστίμου, το οποίο καθορίστηκε σε 90 εκατομμύρια ευρώ, ήταν δυσανάλογο. Συναφώς, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν, αφενός, ότι το αρχικό ποσό αυτό είναι το δεύτερο υψηλότερο ποσό που έχει καθορισθεί λόγω παραβάσεως δεσπόζουσας θέσεως και, αφετέρου, ότι το τελικό ποσό του προστίμου ήταν αντιστοίχως 12,5 φορές και 11,25 φορές υψηλότερο από το επιβληθέν στην Deutsche Telekom και στη Wanadoo για παρεμφερείς καταχρηστικές συμπεριφορές.
- 193 Εξάλλου, με την τέταρτη αιτίαση, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του να ελέγξει την αιτιολογία της επίδικης αποφάσεως, κρίνοντας ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να αιτιολογήσει με ιδιαίτερη προσοχή την απόφασή της να επιβάλει στην υπό κρίση υπόθεση σημαντικά υψηλότερο πρόστιμο από τα επιβληθέντα με τις αποφάσεις Wanadoo και Deutsche Telekom, λαμβανομένης υπόψη της ομοιότητας των τριών υποθέσεων αυτών.
- 194 Όσον αφορά τον έλεγχο της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, διαπιστώνεται ότι, μολονότι η Επιτροπή παρέθεσε, βεβαίως, στις σκέψεις 739 έως 750 της επίδικης αποφάσεως τις διαφορές μεταξύ της υποθέσεως Deutsche Telekom και της παρούσας υποθέσεως, παρέσχε ελάχιστες μόνο διευκρινίσεις ως προς τους λόγους που δικαιολογούσαν την απόφαση επιβολής εν προκειμένω προστίμου σημαντικώς υψηλότερου από τα καθορισθέντα με τις αποφάσεις της Επιτροπής Wanadoo και Deutsche Telekom. Η Επιτροπή θα μπορούσε, ιδίως, να διευκρινίσει τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησε για τον καθορισμό του αρχικού ποσού, κατά τον τρόπο που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 2, σημείο α', του κανονισμού 1/2003 (ΕΕ 2006, C 210, σ. 2), οι οποίες δεν είχαν εφαρμογή κατά τον χρόνο των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών.
- 195 Εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 434 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, δεν υπέπεσε σε πλάνη υπενθυμίζοντας ότι η Επιτροπή εκπλήρωσε την υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία υπέχει, δεδομένου ότι επισήμανε στην απόφασή της τα στοιχεία εκτιμήσεως που της επέτρεψαν να μετρήσει τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να παραθέσει τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούσαν τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 181 και 183 της παρούσας αποφάσεως.
- 196 Όσον αφορά την αναλογικότητα του επιβληθέντος στις αναιρεσείουσες προστίμου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ορθώς, στη σκέψη 429 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «η αρχή της αναλογικότητας συνεπάγεται ότι η Επιτροπή οφείλει να καθορίζει το πρόστιμο κατ' αναλογίαν προς τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα της παραβάσεως».
- 197 Στο πλαίσιο της τέταρτης αιτιάσεως αυτής, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, μη ασκώντας τον έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας τον οποίο οφείλει να ασκεί, όσον αφορά την αναλογικότητα του αρχικού ποσού του προστίμου.
- 198 Όπως διευκρινίσθηκε στη σκέψη 44 της παρούσας αποφάσεως, ο έλεγχος νομιμότητας τον οποίο προβλέπει το άρθρο 263 ΣΛΕΕ συμπληρώνεται από την άσκηση πλήρους δικαιοδοσίας όσον αφορά τα πρόστιμα και τις χρηματικές ποινές που επιβάλλει η Επιτροπή λόγω παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ. Το άρθρο 17 του κανονισμού 17, το οποίο αντικαταστάθηκε από το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003, ορίζει ότι το Δικαστήριο αποφαινεται με πλήρη δικαιοδοσία επί των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή έχει επιβάλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι δύναται να καταργήσει, να μειώσει ή να αυξήσει το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή που έχει επιβληθεί.
- 199 Το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 15, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 17, ορίζει ότι ο καθορισμός του ύψους του προστίμου γίνεται με βάση τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως.

- 200 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, προς εκπλήρωση των επιταγών ενός ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη, όσον αφορά το πρόστιμο, ο δικαστής της Ένωσης υποχρεούται, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 263 ΣΛΕΕ, να εξετάζει κάθε νομική ή πραγματική αιτίαση με την οποία προβάλλεται ότι το ύψος του προστίμου δεν είναι ανάλογο προς τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως.
- 201 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, στη σκέψη 431 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε ότι η μεθοδολογία που εκτίθεται στο σημείο 1, Α, των κατευθυντηρίων γραμμών του 1998 εκφράζει μια ενιαία αντιμετώπιση κατά την οποία το αρχικό ποσό του προστίμου, που συναρτάται με τη σοβαρότητα της παραβάσεως, υπολογίζεται βάσει της φύσεως της παραβάσεως, του συγκεκριμένου αντικτύπου της στην αγορά, εφόσον αυτός είναι μετρήσιμος, καθώς και της εκτάσεως της σχετικής γεωγραφικής αγοράς.
- 202 Εφαρμόζοντας τα κριτήρια αυτά και παραπέμποντας στις σκέψεις 371 έως 421 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 432 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το αρχικό ποσό του προστίμου, ύψους 90 εκατομμυρίων ευρώ, δεν ήταν δυσανάλογο, λαμβανομένου υπόψη ότι, αφενός, η συμπεριφορά των αναιρεσειουσών συνιστά κατάφωρη κατάχρηση για την οποία υφίστανται προηγούμενα και η οποία διακυβεύει τον σκοπό της επιτεύξεως εσωτερικής αγοράς για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών και, αφετέρου, η εν λόγω κατάχρηση είχε σοβαρό αντίκτυπο στην ισπανική αγορά λιανικής.
- 203 Καίτοι το Γενικό Δικαστήριο παρέλειψε βεβαίως να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή δεν εξέθεσε, στην επίδικη απόφαση, τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησε για τον καθορισμό του αρχικού ποσού του προστίμου, κατά τον τρόπο που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφος 2, σημείο α', του κανονισμού 1/2003, οι οποίες δεν είχαν εφαρμογή κατά τον χρόνο των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών, η παράλειψη αυτή δεν αρκεί εντούτοις προκειμένου να κριθεί ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κατά τον έλεγχο της αναλογικότητας του ποσού αυτού, τον οποίο πραγματοποίησε βάσει των κριτηρίων που απαριθμούνται στη σκέψη 432 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 204 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, κατά την εξέταση των επιχειρημάτων των αναιρεσειουσών τα οποία είχαν ως σκοπό να αποδείξουν ότι το αρχικό ποσό του προστίμου ήταν δυσανάλογο, το Γενικό Δικαστήριο άσκησε πράγματι τις αρμοδιότητες τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 263 ΣΛΕΕ κατά τρόπο σύμφωνο προς τις επιταγές ενός ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη, εξετάζοντας όλες τις πραγματικές ή νομικές αιτιάσεις τις οποίες προέβαλαν οι αναιρεσειούσες προκειμένου να αποδείξουν ότι το ύψος του προστίμου δεν είναι ανάλογο προς τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παραβάσεως. Κατά την εξέταση των εν λόγω αιτιάσεων, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε πάντως ότι κανένα από τα επιχειρήματα τα οποία προέβαλαν οι αναιρεσειούσες δεν δικαιολογούσε τη μείωση αυτού του αρχικού ποσού.
- 205 Καθόσον, με την τέταρτη αιτίαση αυτή, οι αναιρεσειούσες βάλλουν κατά της εκτιμήσεως της αναλογικότητας του αρχικού ποσού του προστίμου, υπό το πρίσμα ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 432 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπενθυμίζεται ότι δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο, όταν αποφάινεται επί νομικών ζητημάτων κατ' αναίρεση, να υποκαθιστά για λόγους επιείκειας το Γενικό Δικαστήριο κατά την εκτίμησή του, αποφαινόμενο, στο πλαίσιο ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του, επί του ύψους των προστίμων που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις λόγω της εκ μέρους τους παραβιάσεως του δικαίου της Ένωσης. Ως εκ τούτου, μόνο στο μέτρο που το Δικαστήριο κρίνει ότι η αυστηρότητα της κυρώσεως είναι όχι απλώς μη ενδεδειγμένη, αλλά και υπερβολική, σε σημείο που να είναι δυσανάλογη, μπορεί να διαπιστωθεί πλάνη περί το δίκαιο εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου λόγω του μη ενδεδειγμένου ύψους του προστίμου (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις E.ON Energie κατά Επιτροπής, EU:C:2012:738, σκέψεις 125 και 126, Quinn Barlo κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-70/12 P, EU:C:2013:351, σκέψη 57, και Koninklijke Wegenbouw Stevin κατά Επιτροπής, C-586/12 P, EU:C:2013:863, σκέψη 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 206 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αναιρεσείουσες δεν απέδειξαν για ποιο λόγο το αρχικό ποσό των 90 εκατομμυρίων ευρώ το οποίο επέβαλε η Επιτροπή με την επίδικη απόφαση είναι υπερβολικά υψηλό, σε σημείο που να είναι δυσανάλογο, υπό την έννοια της νομολογίας που παρατέθηκε στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως.
- 207 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το δεύτερο σκέλος του ογδού λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.

Επί του τρίτου σκέλους του ογδού λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση της προσαυξήσεως του αρχικού ποσού προς διασφάλιση αποτρεπτικού αποτελέσματος, του χαρακτηρισμού της συμπεριφοράς των αναιρεσείουσών ως «παραβάσεως μακράς διάρκειας», καθώς και της μείωσης του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων

- 208 Με το τρίτο σκέλος του ογδού λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση της προσαυξήσεως του αρχικού ποσού του προστίμου προς διασφάλιση αποτρεπτικού αποτελέσματος, του χαρακτηρισμού της συμπεριφοράς των αναιρεσείουσών ως «παραβάσεως μακράς διάρκειας», καθώς και της μείωσης του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων.
- 209 Ως προς την πρώτη αιτίαση, η οποία αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση της προσαυξήσεως του αρχικού ποσού προς διασφάλιση αποτρεπτικού αποτελέσματος, οι αναιρεσείουσες προβάλλουν τα ακόλουθα επιχειρήματα.
- 210 Αφενός, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε τις αρχές της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της αναλογικότητας, επικυρώνοντας την προσαύξηση του αρχικού ποσού προς διασφάλιση αποτρεπτικού αποτελέσματος, ενώ η οικονομική ισχύς τους ήταν παρεμφερής προς αυτή των επιχειρήσεων τις οποίες αφορούσαν οι αποφάσεις Wanadoo και Deutsche Telekom, στις οποίες η Επιτροπή δεν επέβαλε τέτοια προσαύξηση.
- 211 Υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 189 και 190 της παρούσας αποφάσεως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, στη σκέψη 441 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το επιχειρήμα αυτό που στηρίζεται στην πρακτική την οποία εφαρμόζει η Επιτροπή με τις αποφάσεις της, δεδομένου ότι η πρακτική αυτή δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νομικό πλαίσιο για τα πρόστιμα στον τομέα του ανταγωνισμού.
- 212 Αφετέρου, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε τη συλλογιστική της Επιτροπής με απλές γενικές παραπομπές σε αιτιολογικές σκέψεις της επίδικης αποφάσεως, χωρίς να εξετάσει τον προσήκοντα χαρακτήρα του συντελεστή πολλαπλασιασμού του 25 %, τούτο δε κατά παράβαση της υποχρεώσεώς του να ασκεί έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας.
- 213 Συναφώς, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας που προβλέπεται στα άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 31 του κανονισμού 1/2003 δεν ισοδυναμεί με αυτεπάγγελτο έλεγχο και να υπογραμμισθεί ότι η διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης διεξάγεται κατ' αντιμωλίαν. Με την εξαίρεση των λόγων δημοσίας τάξεως που ο δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως, όπως είναι η απουσία αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, απόκειται στον προσφεύγοντα να επικαλεστεί λόγους ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής και να προσκομίσει τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των λόγων αυτών (αποφάσεις Χαλκόρ κατά Επιτροπής, EU:C:2011:815, σκέψη 64, καθώς και ΚΜΕ Germany κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-389/10 P, EU:C:2011:816, σκέψη 131).
- 214 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, στις σκέψεις 438 έως 441 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τον τρόπο κατά τον οποίο η Επιτροπή αιτιολόγησε την προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου και διαπίστωσε ότι η προσαύξηση αυτή στηριζόταν επαρκώς κατά νόμο σε στοιχεία αφορώντα την οικονομική ισχύ των αναιρεσείουσών τα οποία περιέχονταν στην

επίδικη απόφαση. Κατά τον τρόπο αυτόν, το Γενικό Δικαστήριο άσκησε τις αρμοδιότητες τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 263 ΣΛΕΕ κατά τρόπο σύμφωνο προς τις επιταγές ενός ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, εξετάζοντας όλες τις πραγματικές ή νομικές αιτιάσεις τις οποίες προέβαλαν οι αναιρεσείουσες εντός του πλαισίου αυτού.

- 215 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 216 Η δεύτερη αιτίαση των αναιρεσειουσών αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση του χαρακτηρισμού της συμπεριφοράς των αναιρεσειουσών ως «παραβάσεως μακράς διάρκειας».
- 217 Όσον αφορά την ημερομηνία ενάρξεως της παραβάσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς παρέλειψε να διακρίνει το διάστημα προ της εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής Deutsche Telekom από το διάστημα μετά την έκδοση της αποφάσεως αυτής και να εκτιμήσει τη σοβαρότητα της παραβάσεως για έκαστο χρονικό διάστημα, παραβιάζοντας κατά τον τρόπο αυτόν την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων και παραβαίνοντας την υποχρέωσή του να ασκεί έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας.
- 218 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελές, καθόσον οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν απλώς και μόνον ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να διακρίνει δύο διαστήματα κατά τα οποία διήρκεσε η παράβαση, με γνώμονα την προβαλλόμενη διαφοροποιημένη ένταση της παραβάσεως, χωρίς να εξηγούν πώς θα μειωνόταν για τον λόγο αυτόν η διάρκεια της παραβάσεως.
- 219 Οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα επιχειρήματά τους, χωρίς εντούτοις να επισημαίνουν με την απαιτούμενη ακρίβεια τα στοιχεία που παραμορφώθηκαν ή τα σφάλματα ως προς την ανάλυση στα οποία φέρεται ότι υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο. Κατά συνέπεια, πρέπει, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως, να απορριφθεί το επιχείρημα αυτό ως απαράδεκτο.
- 220 Όσον αφορά την ημερομηνία παύσεως της παραβάσεως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, κατά τις αναιρεσείουσες, ότι η Επιτροπή απέδειξε την ύπαρξη παραβάσεως μόλις μέχρι τη λήξη του πρώτου εξαμήνου του 2006. Κατά συνέπεια, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο αντέστρεψε το βάρος αποδείξεως κρίνοντας ότι δεν είχαν αποδείξει την απουσία συμπίεσεως των περιθωρίων κέρδους κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2006, ενώ εναπέκειτο στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως.
- 221 Από τη σκέψη 451 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, βάσει στοιχείων της δικογραφίας που δεν αμφισβήτησαν οι αναιρεσείουσες, ότι τόσο οι τιμές χονδρικής όσο και οι τιμές λιανικής της Telefónica de España SAU παρέμειναν αμετάβλητες μεταξύ του Σεπτεμβρίου 2001 και της 21ης Δεκεμβρίου 2006, ημερομηνίας παύσεως της παραβάσεως, τούτο δε χωρίς οι αναιρεσείουσες να έχουν προβάλει οποιαδήποτε τροποποίηση του κόστους που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή. Κατά τον τρόπο αυτόν, το Γενικό Δικαστήριο δεν αντέστρεψε το βάρος αποδείξεως, αλλά εκτίμησε ορθώς τα αποδεικτικά στοιχεία που υποβλήθηκαν στην κρίση του, όπως υπογραμμίζει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 171 των προτάσεών του.
- 222 Κατά συνέπεια, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτη, εν μέρει αλυσιτελής και εν μέρει αβάσιμη.
- 223 Η τρίτη αιτίαση αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση της μειώσεως του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων.

- 224 Πρώτον, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε «εσφαλμένο νομικό κριτήριο», εκτιμώντας ότι η αμέλειά τους ήταν εξαιρετικά σοβαρή, προκειμένου να εκτιμήσει τον προσήκοντα χαρακτήρα της μείωσης ποσοστού 10 % που τους χορήγησε η Επιτροπή λόγω δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 225 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη, στη σκέψη 459 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σε πραγματικές εκτιμήσεις αφορώσες τον βαθμό αμελείας των αναιρεσειουσών. Ως εκ τούτου, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως.
- 226 Δεύτερον, οι αναιρεσείουσες βάλλουν κατά της σκέψεως 461 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε, κατά την εξέταση του προβαλλόμενου νέου χαρακτήρα της υποθέσεως, στη συλλογιστική που ανέπτυξε όσον αφορά την ύπαρξη σαφών και προβλέψιμων προηγούμενων. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε κατά τις αναιρεσείουσες ένα προδήλως εσφαλμένο κριτήριο, δηλαδή το κριτήριο της ασφάλειας δικαίου, και παρέβλεψε το γεγονός ότι μια από τις ελαφρυντικές περιστάσεις τις οποίες ορίζουν οι κατευθυντήριες του 1998 είναι η ύπαρξη εύλογης αμφιβολίας της επιχειρήσεως σχετικά με τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς της. Κατά τις αναιρεσείουσες, τέτοια εύλογη αμφιβολία υπήρχε τουλάχιστον μέχρι τον Οκτώβριο του 2003, ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως Deutsche Telekom, και εξακολούθησε μέχρι τη δημοσίευση της αποφάσεως του Δικαστηρίου TeliaSonera Sverige (EU:C:2011:83).
- 227 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι η ύπαρξη εύλογης αμφιβολίας των αναιρεσειουσών συνιστά πραγματικό ζήτημα το οποίο εμπίπτει αποκλειστικώς στην εξουσία εκτιμήσεως του Γενικού Δικαστηρίου, οπότε η τέταρτη αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 84 της παρούσας αποφάσεως.
- 228 Συνεπώς, το τρίτο σκέλος του ογδού λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτο, εν μέρει αλυσιτελές και εν μέρει αβάσιμο.
- 229 Κατόπιν των ανωτέρω, ο ογδοός λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος, εν μέρει αλυσιτελής και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του δεκάτου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αφορά παράβαση της υποχρέωσης ασκήσεως ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, όσον αφορά τον καθορισμό του προστίμου

- 230 Με τον δέκατο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του να προβεί σε έλεγχο πλήρους δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, όσον αφορά τον καθορισμό του προστίμου, δεδομένου ότι παρέλειψε να ασκήσει την αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας την οποία προβλέπουν τα άρθρα 261 ΣΛΕΕ και 31 του κανονισμού 1/2003.
- 231 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο του δεκάτου λόγου αυτού, οι αναιρεσείουσες δεν παραθέτουν με την απαιτούμενη ακρίβεια τα βαλλόμενα στοιχεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αλλά περιορίζονται σε γενικές και αστήρικτες δηλώσεις περί του ότι το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εξετάσει όλα τα αποδεικτικά στοιχεία και όλες τις ουσιώδεις πραγματικές περιστάσεις προκειμένου να εκτιμήσει τον προσήκοντα χαρακτήρα του προστίμου. Υπογραμμίζεται εντούτοις ότι η επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε προς στήριξη του λόγου αυτού, η οποία αφορά την παράβαση της υποχρέωσης διενέργειας ελέγχου πλήρους δικαιοδοσίας, εξετάστηκε ήδη στο πλαίσιο των άλλων λόγων αναιρέσεως, καθόσον οι αναιρεσείουσες παρέθεσαν με την απαιτούμενη ακρίβεια τα βαλλόμενα στοιχεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

- 232 Κατά συνέπεια, ο δέκατος λόγος αναιρέσεως αυτός πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 29 και 30 της παρούσας αποφάσεως.
- 233 Κατόπιν των ανωτέρω, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 234 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαινεται και επί των εξόδων. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, αυτού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 235 Κατά το άρθρο 140, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων θα φέρει τα δικαστικά έξοδά του.
- 236 Δεδομένου ότι οι αναιρεσείουσες ηττήθηκαν, πρέπει, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής, να καταδικασθούν στα δικαστικά έξοδα.
- 237 Οι France Telecom, Ausbanc Consumo και ECTA, παρεμβαίνουσες, φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**
- 2) Καταδικάζει τις Telefónica SA και Telefónica de España SAU στα δικαστικά έξοδα.**
- 3) Οι France Telecom España SA, Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc Consumo) και European Competitive Telecommunications Association φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

(υπογραφές)